

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09230

MAYN SHIR HA-SHIRIM

Yosef Papyernikov

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

יוסף פאפיערניקאָוו

*

מין שיר השירים

י. פאפיערניקאוו

מיון שיר השירים

(לידער פון ליבשאפט)

צווייטע פארגרעסערטע אויפלאגע

פארלאג „המנורה“ תל-אביב

1966

J. PAPIERNIKOW
MEIN SHIR HASHIRIM

אַרויסגעגעבן מיט דער מיטהילף פון
מ ר י ם און ד ו ד ו ו י י ם
קאַראַקאַס — ווענעזועלאַ

נדפס בישראל
Printed in Israel

צייכענונג: משה בערנשטיין

צו דער צווייטער אויפלאגע פון „מזין שיר השירים“

„אין אַ צייט ווען שינאה איז דאָס דאָמינירנדיקסטע געפיל אין דער מענטשלעכער געזעלשאַפט, איז מיר אויסגעפאלן אַרויסצוטרעגן פאַר דער עפנטלעכקייט דאָס יוגנטע און דאָס אייביקסטע ליד אין דער דיכטונג: דאָס ליבעליד, דעם שיר השירים.

מיין שיר השירים איז אָבער נישט קיין להכעיס־שפיל מיט דער אומ־פּאַעטישער, פאַרווילדעוועטער צייט — הגם עס וואָלט געווען באַרעכטיקט אויך דעם להכעיס.“ —

אַזוי האָב איך אָנגעהויבן מיין קורצער הקדמה צו דער ערשטער אויפלאַגע פון מיין לידערבוך „מיין שיר השירים“, וואָס איז מיט דער מיטהילף פונעם ניו־יאָרקער ייִדישן פען־קלוב דערשינען אין תל־אביב, אין יאָר 1953.

שרייבנדיק די צווייטע הקדמה צו מיין צווייטער פאַרגרעסערטער אויפלאַגע פונעם זעלבן בוך, האָב איך, ליידער, גאַרנישט וואָס אַראָפֿ־צונעמען פון דעם וואָס איך האָב געשריבן אין דער הקדמה צו מיין ערשטער אויפלאַגע — מחמת ס'האָט זיך פאַר דער צייט גאַרנישט געענדערט צום בעסערן. פאַרקערט: די דרייצן פאַרגאַנגענע יאָרן האָבן דעם דיכטערס ליד נאָך טיפּער ווי ווען־עס־איז, פאַררוקט אין שאַטן פון אַ גייסטיק און מאַראַליש־אויסגעהוילטער געזעלשאַפט, וואָס האָט פאַר־לוירן דאָס אוממיטלבראַרע, דאָס געזונטע געפיל און פאַרשטענדעניש פאַר אַלץ וואָס איז נאַטירלעך, פשוט און שיין און, זי שפייזט זיך מיט קונסט־סוראַגאַטן, מיט וועלכע זי פילט אויס די אינערלעכע פוסטקייט און לאַנגווייל.

יא, אין אַ צייט ווען די „ביטלס“ אויף אַלע קונסט־געביטן האָבן שוין פאַראַפּט באַלד די גאַנצע וועלט — אין אַזאַ צייט דאַרף מען באמת האָבן מוט צו קומען צו דער עפנטלעכקייט מיטן שטילסטן אינטימסטן ליד: מיטן ליבעליד.

2

1941 — 1930

ביים ברונעם פון ליבשאפט

דער אומגעקומענער
אלישבע לעווקאוויטש

ןײַ אַ פֿאַרווונדעטער זעלנער פון שלאַכטפעלד —
בין איך געקומען דיך בעטן אַ טרונק פון דיין ברונעם,
אַ ביסעלע אַפֿרו ביי דיר אויף דיין זוניקער שוועל.

פון ווייטנס געזען ווי דיין הויז באַדט אין ליכט זיך,
און דיך — אין דער אַפֿענער טיר פון דערוואַרטונג,
געזען ווי דיין עמער הענגט איבערן ברונעם
און וואַרט, אַז מען זאָל אינדערטיף אים אַראָפֿלאָזן —
בין איך דערגאַנגען אַהער — דיך צו בעטן
אַ טרונק און אַן אַפֿרו ביי דיר אויף דער שוועל.

ןָען כ'עפּן באַגינען די אויגן, ווי לאַדן פון פענצטער,
איז ס'ערשטע ליכט, וואָס פּאַלט אין זיי אַריין —
דיין ליכט.

ווען דער שלאָף איז נאָך פון מיינע וויעס נישט אַראָפּגעפּאַלן —
ביסטו וואָך שוין, וואָך אין מיר.

מיין ערשטער געזאַנק וואָס לויפט־אַן מיטן טאַג,
ווי אַ הירש קעגן זוניקן אויפּגאַנג —
ביסט דו.

דאָס לעצטע וואָרט וואָס פּאַלט פון מיינע ליפּן,
ווי אַ פּרוכט אין סאַד אין נאַכט אין שפּעטער,
איז — דיין נאַמען.

דיין הויז ווו דו וווינסט, איז אַ ליכטיקע שיף
אויפן פינצטערן ים פון מיין אומעט־לאַנד...

כ'ווייס נישט צו וואָס פאַראַ ברעג זי וועט צו,
און צו וואָס פאַראַ האַפן — פאַראַנקערן...

ס'הויז ווו דו וווינסט, איז אַ ליכטיקע שיף ;
נעם מיך אויף, נעם מיך אויף,
לאַז מיך דינען אין איר !
לאַז מיך טראַגן די לאַסט,
לאַז מיך זיין דיין מאַטראַס,
לאַז מיך הייצן און היטן דאָס פייער אין איר...

כ'האַב פאַר כוואַליעס קיין שרעק,
כ'בין צו שטורעמס געוויינט,
וועט זי טרענקען —
פאַרלאַז איד דער לעצטער די שיף...

כ'קאָן דיין גאַרטן-טירל נישט געפינען אויף אַרויס,
כ'בין אין דער געדיכטעניש — אין שפינגעוועב — אַ פליג,
וויפל כ'זאָל נישט זוכן, בלייב איך שטיין אַלץ פאַר דיין הויז,
קום אַזוי כסדר אויפן זעלבן אַרט צוריק.

ס'נאַרט מיך יעדער בוים ביי דיר, ווי כ'וואָלט געווען אין וואַלד,
ס'לאַקט און ס'ציט אין שאַטן וווּ עס שמעקט מיט גרינעם מאַך,
און מיר דאַכט זיך, אַז איך זע דיך אינדערטיף צעשטראַלט —
גיי איך, ווי עס גייט דיין הונט, נאָך דיינע שפורן נאָך...

אפשר וואָלסטו מיך אַליין צום טירל צובאַגלייט
און געוויזן מיר דעם וועג, וואָס פירט פון דיר אַרויס !?
ס'האַט זיך ווי אין כישוף-קרייז מיין קאַפּ ביי דיר פאַרדרייט —
דריי איך זיך כסדר אַט אַזוי אַרום דיין הויז...

דאָס שיפל - אָפגעבונדן - גרייט!
קום, זעץ דײך איין,
און אײך - נאָך דיר,
צוויי רודערס - מיר,
צוויי רודערס - דיר,
צוזאַמען וועט אונדז גרינגער זײן,
ווי גרינג און לײכט עס פאַלן רײד,
ווען ס'איז אַן אױער דאָ וואָס הערט,
אַ האַרץ, וואָס פילט,
אַן אױג, וואָס טרערט,
אַ מויל, וואָס טרײסט דײך שטומערהײט
און פליסטערט: מײן - - -
קום, זעץ דײך איין,
צוזאַמען וועט אונדז גרינגער זײן...

אין האלבער נאכט
פארלאז איך דאס געלעגער פון דער הארטער וואָר
און לאָז אין חלום זיך אַוועק צו דיר,
צו דיין געצעלט,
וואָס פּאָכעט ווי אַ טייבעלע אַ ווייס אַנטקעגן מיר,
און שווימט אין בלאַקייט, ווי אַ זעגלשיף —
אין מיטן פון דער וועלט.

און גוט איז מיר ביי דיר —
ווייל אין אַ צעלט איז נישט פּאַראַן קיין טיר,
און נישט קיין שוועל אויף אַפּקלאַפּן דעם שטויב; —
פּאַראַן אַן עפענונג ווי אין אַ טויבנשלאַג,
און אין טויבנשלאַג — נאָר דו — די שטילע טויב,
וואָס שלאַגט מיט וואַרעמקייט
און פירט מיך, נישט גערעדט,
מיט ציטעריקער פרייד —
אויף אַפּרו, צו צום בעט,
און זאָגט מיר מיטן בליק,
אומשולדיק, נישט געשעמט,
אַז : ס'דאַרף קיין אמת גליק
אַפילו נישט קיין העמד...

אָיך וואָלט מיט פאַרבונדענע אויגן געטראָפן צו דיר —
אַזוי איז דער וועג מיר שוין נאָענט און וואַרעם באַקאַנט ;
איך בין אַ פאַרליבטער נישט איינמאַל גענאַנגען אויף אים
לונאַטיש, ווי עמעצער וואָלט מיך געפירט פאַר דער האַנט.

ווען כ'וואָלט נישט דערזען דיך — דערקענט וואָלט איך דיך
אַן דיין שטים,
ווען כ'וואָלט נישט געהערט דיך — וואָלט איך דיך זיכער דערפילט ;
ביסט די, וועמען איך האָב געשטאַלטיקט אין חלום ביי מיר,
און האָב ביז צו נאַקעטער וואַר, זי אינגאַנצן אַנטהילט.

מײן וועג צו דיר — דער לעצטער אויף די וועגן,
ס'געצעלט דיינס — ס'לעצטע וואַרעמע געצעלט,
און דו — די לעצטע וועמען איד באַגעגן
ביים סוף וועלט.

נאָך דיר איז : ליידיקייט,
נאָך דיר איז : חלול בלוז,
ווי קאָן איד ווייטער גיין ?
ווי קאָן איד גיין צוריק ? —
אַז כ'האַב אין איינזאַמקייט
שוין לאַנג פאַרלאַזט דאָס הויז,
ווי ס'האַט אויף מיר געוואַרט אַ האַק, און אויפן האַק — אַ שטריק.

ווי קאָן איד גיין צוריק
אַזאַ פאַרגאַנגען וועג ?
ווי קאָן איד אָנהייבן
דערציילן פונעם סוף, —
פוננאַנען כ'קום צו דיר
און ברענג דיר מיינע טעג,
ווי רעשטלעך פון אַ טרויעריקער שטומע סטאַדע שאַף.

מײן וועג צו דיר — דער לעצטער אויף די וועגן,
ס'געצעלט דיינס — ס'לעצטע וואַרעמע געצעלט,
און דו — די לעצטע וועמען איד באַגעגן
ביים סוף וועלט.

כ'האָב ס'לשון פאַרלוירן ביי דיר אין דיין הויז,
און — פאַרשטייסט מיך נישט מער...

און ווי דו — אַזוי איד, אַזוי אַלע ווי איד,
ווען זיי זענען פאַרליבט —
איז אַ ציטער — מיין וואָרט,
זענען קלאַנגען — די רייד,
און מיין שפּראַך איז געזאַנג,
וואָס גייט-אויף פונדערטיף,
ווי עס ריזלט מיין קוואַל
און איז דורשטיק נאָך דיר.

כ'האָב באַטרינקען געוואַלט מיט מיין וואַנזין, אויך דיד, —
ווי אַ רעגן אין תּמוז — די פּרוכטבאַרע ערד,
און ווען ס'מויל מיינס איז שטום
און עס דונערט מיין האַרץ —
זאָל דאָס לייב דיינס, דאָס נאַקעטע, בליצן פאַר מיר,
ווי אַ פעלד אין אַ הייסן געוויטער ביינאַכט,
און דיין אויג זאָל נישט קוקן אויף מיר אַזוי גרויס
און צעשראַקן, ווי ס'אויג ביי דער סאַרנע אין וואַלד...

כ'האָב ס'לשון פאַרלוירן ביי דיר אין דיין הויז,
און — פאַרשטייסט מיך נישט מער.

אַלץ וואָס דערמאָנט מיך אָן דיר — האָב איך ליב :
אַ קלאַנג פון אַ שטימ, אָדער פאַרב פון אַ קלייד —
קאָן לייכט מיך גענאַרן, כ'זאַל מיינען — ס'איז דיין
און פילן אַ יום־טובדיק וואַרעמע פרייד...

אַלץ וואָס דערמאָנט מיך אָן דיר — האָב איך ליב.
דיר — ענלעכע, רופן מיין בענקשאַפט אַרויס,
כ'האָב ליב דיינע נאַנטע, אַפילו דיין הונט,
וואָס לאַזט מיך אַ בייזער נישט צו צו דיין הויז...

כ'האָב היינט אין גאָס געזען אַן ענלעכע צו דיר
און, ווי אַ שטיין אין וואַסער — האָט אַ שלאָגגעטאָן אין מיר,
די שטילקייט האָט באַאומראַיקט צעוויגט זיך אין מיין בלוט,
און כ'האָב דערפילט אַ היץ, ווי פון אַ פייערדיקער רוט.

און כ'בין אַליין נישט וויסנדיק ווי לאַנג און ווי אַזוי —
פון הינטן נאָכגעגאַנגען נאָך דער אומבאַקאַנטער פרוי,
געגאַנגען אַ געבונדענער נאָך אירע שוואַנענטריט,
און נאָכגעטראָגן שאַטנדיק דעם ציטער פון אַ ליד.

נאָר פלוצעם האָט זי אומגעריכט פאַר מיר, זיך אַפגעשטעלט,
צו מיר זיך אויסגעדרייט, און מיט אַ בליק, ווי מען באַפעלט —
אַ קוקגעטאָן אויף מיר אַזוי, און — כ'בין געבליבן שטיין,
ווי ס'בלייבט אַ הונט, וועם' ס'לאַזט דער באַלעבאַס נאָך זיך
נישט גיין...

כ'האָב ווייט איר נאָכגעקוקט ; געזען ווי זי פאַרשווינדט :
אַ וואַלקנדל אַ בלאַס, וואָס ווערט געטראָגן פונעם ווינט ;
און כ'האָב אַ גאַנצן טאַג געזוכט וואָס, און געקלערט פון איר —
די שטאַלצע, מאַיעסטעטישע, די ענלעכע צו דיר.

ס'ציט צו דיר דורך מדבר־וועג
אַ לאַנגער קאַראַוואַן פון מיינע טעג,
ווי קעמלען אַנגעלאַדענע מיט אוצרות לאַסט פון ליבע ;

בענקשאַפט פירט דעם צוג און רייט פאַראַויס,
און טראַגט דאָס האַרץ אַנטקעגן זון צעפלאַמט,
דער אומעט קוקט אין ליכט די אויגן אויס,
און שאַטנט אויפן העלן ים פון זאַמד.

דורשט ציט אויס דעם האַלדז, פאַררייסט דעם קאַפּ
און דרייט מיט אים און זוכט אין יעדער זייט,
די שטילקייט לאַזט זיך אויף די קני אַראַפּ,
און שיקט אַוועק אַ תפילה אינדערווייט.

ס'ציט צו דיר דורך מדבר־וועג
אַ לאַנגער קאַראַוואַן פון מיינע טעג,
ווי קעמלען אַנגעלאַדענע מיט אוצרות לאַסט פון ליבע.

ס'איז ליידיק געוואָרן דער האַפּן, ווען האַסט אים פאַרלאַזט,
אַ שיף נאָך אַ שיף האַט אַ רעווע-געטאָן און אַוועק,
און ווי צו באַרואיקן — האַט אויף מיר וואַרעם געבלאַזט
אַ ווינטל אַ פּרעמדס, אויפן ליידיק-געוואַרענעם ברעג...

די שטאַט הינטער מיר האַט ווי איך — אינדערווייט דיך באַגלייט
מיט שויבן פון שקיעה צעפלאַמט, ווי די אויגן ביי מיר,
באַגלייט, און — געזען ווי די זון אַ צעגליטע פאַרגייט,
פאַרגייט, און דיין שיף אין דער זון — איז פאַרגאַנגען מיט איר...

ווען ס'האַט, ווי אין רויך, מיך דער אַוונט פאַרנעפלט, פאַרבלאַט,
געהאַלדזט, און אין טרויער געפירט פונעם האַפּן צוריק, —
געדאַכט האַט זיך מיר, אַז כ'האַב ליידיק געפונען די שטאַט,
ווי הינטערן שונא'ס פאַרברענטער, צעריסענער בריק...

צײ דו ווילסט, אָדער נישט —
ביסטו מיין, נישט באַצווונגענערהייט;
דו באַלעבסט מיך פון ווייט, —
כאַטש דער ים האַלט אונדז ביידן צעשיידט.

פונעם ווינט קעגן זון —
יאַגט דיין וואַרעמער אַטעם אויף מיר,
און אין ברי פון דער ערד —
פילט דאָס לייב מיינס, דיין הייסן באַריר.

צי דו ווילסט, אָדער נישט —
זאַרגסטו, ס'זאָל מיר נישט זיין אַזוי שלעכט
און, באַוואַכסט מיינע טעג,
און באַשלאַפסט, ווי אַ ווייב, מיינע נעכט,

און אין איינזאַמען גאַנג —
הער איך קלאַפן דיין האַרץ אין מיין טראַט,
און איך זע דיך אַזוי,
ווי אַ הייליקער זעט אין אַלץ — גאַט.

ןִיִּזְט אויס, אַז ביסט מיין לעצטע ליבע שוין אַוודאי,
אַזוי פּלאַמט־אויף אין לאַמפּ, צום אויסגיין שוין, דער קנויט ;
ווייזט אויס, אַז כ'זינג דיר איצט מיין לעצטע סערענאַדע,
אויף וועלכער ס'וועט נאָר ענטפּערן די שטילקייט פונעם טויט.

אַזוי ווי איצט אין מיר — גייט־אויף אין שטורעם נאָר אַ שוים
אויף כוואַליעס אַנגעטראַגענע, זיך שלאָגן קאַפּ אָן ברעג ;
אַזוי ווי איצט אין מיר — צעבליט זיך אומגעריכט אַ בוים
פון וועמען ס'איז דער פּרילינג, נישט צו קומען מער — אַוועק.

מיין שיכרות איצט, איז פונעם לעצטן ביסל ליבע־וויין,
וואָס רוישט, באַרוישט, און לייגט אַ לייב אַוועק אַפילו קראַנק ;
אַ שריפה, אַט ווי איצט אין מיר, קאָן נאָר אין שקיעה זיין,
און ס'ליכט אין מיינע אויגן איצט, איז נאָר פון אונטערגאַנג.

ווייזט אויס, אַז ביסט מיין לעצטע ליבע שוין אַוודאי,
ווייזט אויס, אַז כ'זינג דיר איצט מיין לעצטע סערענאַדע.

ביסט דורך דורך מיר,
ווי אַ ווינט דורך אַ וואַלד,
און איבערגעלאַזט מיר —
אַ האַרבסטיקן רויש,
און אַ גאַלדענעם אומעט
פון בלעטער, וואָס פאַלן,
ווי אונטערגעשאַסענע פייגל פון בוים ;
און איבערגעלאַזט מיר —
אַ בענקשאַפט אַזאַ,
וואָס לויפט אויף פאַראויס,
ווי אַ הונט לויפט אויף יאַגד ;
און אַ נעפל אַ בלאַען,
וואָס פאַלט ווי דער טוי
און, פאַרהויכט און, באַפערלט
מיט פייכטקייט — דאַס אויג.

ןִייל כ'טרעכט פון דיר און קוק דין אויס
אין ליכט פון לאַנגע טעג אָן סוף —
באַווייזטו זיך אין חלום בלויז,
און כ'זע דין יעדע נאַכט אין שלאָף.

און גוט איז מיר ביינאַכט דערפאַר,
כאַטש ס'ווייזט דער חלום דין, נישט קלאַר,
נאַר גרויסע ליבע מאַכט צו נאַר,
און כ'מיינ, אַז כ'זע דין אויף דער וואַר.

וואָס ס'איז געווען צווישן אונדז – איז געווען,
נאָר קום מיר צו חלום און לאַמיד דיד זען,
זאָל זיין, ווי אין נעפל, פאַרווישט און נישט קלאַר,
אַזוי ווי געווען ביסטו אויך אויף דער וואַר ;

כ'וויל פילן דיין אַטעם, דיין ריח פון וואַלד ;
כ'וויל הערן דיין שטים, וואָס איז פול מיט פאַרלאַנג ;
כ'וויל כאַפן דיין בליק, ווי דעם שטערן וואָס פאַלט
מיט אויפבליץ פון העלסטן און שנעלסטן פאַרגאַנג.

וואָס ס'איז געווען צווישן אונדז – איז געווען,
נאָר קום מיר צו חלום און לאַמיד דיד זען,
זאָל זיין, ווי אַמאָל, ווען איך האָב דיד ביים ראַנד
פון אַפּגרונט, נישט איינמאָל דערכאַפט פאַר דער האַנט...

קאָסט פּלוצעם אויפגעלעבט אין מיין זכרון,
און אין האַרץ — זיך אויפגעוועקט, דערוואַכט,
און מיר איז ליכטיק מיטאַמאָל געוואָרן,
ווי פון לעצטן זונפאַרנויג, פאַרנאַכט.

ס'איז ליכטיק מיר געוואָרן, אָבער — באַנגיק,
ווי ס'איז יעדער אויפבליץ און פאַרגאַנג,
וואָס לאַזט נאָך זיך, אין האַרץ, אַ הונדערט־קלאַנגיק
נישט־פאַרענדיקט ליד — אַ לעבן־לאַנג.

ןיפל וואסערן — פון יענער צייט שוין אָפגעפלאָסן ??
וויפל טייכן — שוין אַריינגעפאלן אין די ים'ען ?!
וויפל האָבן מענטשן, בלוט פון יענער צייט פאַרגאַסן ??
וויפל שטורעמס — ביימער אויסגעוואַרצלט מיט די שטאַמען ?!

וויפל, זענען איבער מיר פון דאָן פאַרגאַנגען זונען ?!
וויפל ספקות, ווי די רויבפייגל — מיין האַרץ געפרעסן ?!
וויפל, זענען נאָענטע — פון יענער צייט אַנטרונען
אין פאַרגעסנקייט ! און דיד ? ווי קאָן מען דיד פאַרגעסן !

ביסט מיט טויזנט וואַלד־ריחות אַריין מיר אין די בלוטן —
ווען צו „פאַן“ האָט אונדז געברענגט דער רוף פון פאַסטעכס האַרן,
און כ'דערמאָן און וועל דערמאָנען אייביק דיד צום גוטן,
ווי ס'איז גוט צו האָבן דיד אַפילו אין זכרון.

וויפל צייטן זענען צווישן אונדז שוין דורכגעגאַנגען,
ווי די שווערע שלעפשיפן באַלאַדענע מיט טרויער !
טרויער, ווען אַפילו ס'הערן זיך פון זיי געזאַנגען,
לידער, ווי צו דיר דאָס ליד פון בענקשאַפט און באַדויער.

1

1948 — 1942

צו אַ מיידל

זוכסט אַ שאַטן, מיידל? —
זעץ דיד נעבן מיר...

ס'קומט זעלטן צו די זון צו מיר
אין קאַלטן פעלזן־ווינקל
פון מיין לעבן.

ס'האַט נישט איינע אָפּגערוט שוין
ביי דעם שטילן אומרו
פון מיין קוואַל...

נישט איינע האָט איר שווערן בליק
אַראָפּגעלאָזט צו מיר אין אויג,
און פאַרלוירן אים,
ווי אַן אָפּגעבונדן פולן עמער
אין אַ טיפן ברונעם...

און נישט איינע איז אַוועק פון מיר
מיט ווינטיק־נאַכגעלאָזטע טריט,
און ווי אַ זעגל — אָפּגעשוועמען
פונעם האַרטן ברעג
אין ים אין פרייען...

זעץ דיד, מיידל,
זעץ דיד נעבן מיר!...

זי...

איז זי עס אפשר די, אויף וועלכער כ'האָב געוואָרט?
איז זי עס אפשר די, וואָס האָט דערוואָרט אויך מיד?
און — ביידע, האָבן מיר געוויאַניעט און געדאַרט,
און וואָרטנדיקע, דורשטיקע — אַריינגעבליט אין זיך.

איז זי, די שטילקייט אפשר, וועלכע האָט דערהערט
דעם ווייגעשריי פון מיין נאָך-נישט געבוירן ליד?
איז זי עס די, וואָס גאַרט ווי איך, ווי ס'גאַרט די ערד
נאָך טוי, נאָך אַקערשאַרף, נאָך זריעה און נאָך שניט.

ס'איז זיכער זי, ווען נישט — פאַרוואָס פאַרלירט זי זיך,
ווען זי געפינט מיד אומגעריכט, ווי נישט געזוכט,
און ציט אַריין אין אומרו אירן, אויכעט מיד,
און בייגט מיד ווי אַ צווייג מיט לאַסט פון פרוכט...

אויפגעוועקט

האַסט אויפגעוועקט אין מיר די יוגנט פון דאָסניי,
און ווידער האָב איך ליב און בין פאַרליבט — אין דיר,
און כ'האַב אויפסניי דערפילט דעם רייץ פון חודש מיי,
כאַטש ס'פייפן האַרבסט־קאַלט די ווינטן הינטער מיר.

האַסט אויפגעוועקט אין מיר אַזאַ פאַרשטומט געזאַנג,
אַ ליד אַזאַ, וואָס כ'האַב שוין ווי פאַרגעסן באַלד,
איצט וויגט עס זיך אין מיר מיט טויזנט גלעקער־קלאַנג
און הילכט, ווי ס'וואַלטן האַרנס, וועלדער דורכגעשאַלט.

האַסט אויפגעוועקט אין מיר, וואָס ס'האַט שוין ווי פאַרבליט,
און ס'איז געשען ביי מיר אַ ווונדער, ווי אַ נס :
אין ווינטער אינעם פּראָסט־קן, אויף מיין פאַרשנייט געמיט, —
צעבליט האָט זיך אַ בלאַער און פּיאַלעטער בעז...

אין אַ נאַכט אַזאַ...

רעגניצע מאַטיל — מרגלית
אַ מתנה

אין אַ נאַכט אַזאַ —
אַ נאַכט, ווען קרומע דעכער און דעכלעד
גלאַנצן ווי זילבערנע טייכלעד אין חלום,
שפיגלען זיך אָפּ מיט אַ בליאַסק אין די שויבן,
וואָס קוקן לונאַטיש אַרויס צו די וועגן —
קוק איך אויס איינע, וואָס טראַגט אין די אויגן
היילונג צו קראַנקען-געלעגערס
און — קומט נישט...

אין אַ נאַכט אַזאַ —
ווילט זיך מיר אָפּבינדן די שיפלעד
פון די שטומע, שווייגנדיקע ברעגעס פון צער,
און לאַזן זיי פאַרפולט מיט איינזאַמקייט,
אויף די איינגעהאַלטן שטומע וועלן
פון מיין פאַרחלשט געזאַנג...

אין אַ נאַכט אַזאַ —
ווילט זיך מיר טונקען די פעדער
אין שטראַליקן לבנה-ליכט,
און ווי אַ בלינדער — שרייבן מיט איר
אויף אַלע געפאַלענע שאַטנס
פון הייזלעד, לאַמטערן און ביימער, —
דעם נאַמען פון דער ערשטער פרוי
פון גאַטס באַשאַף.

א הימען

וועלט-באזינגער!
זינגפייגל אין וואַלד!
מיט גאַלדענע פרימאַרגן-טרעלן
דורכגעשטראַלט,
און דורכגעזוניקט דורך אַ וואַלד
מיט שטימען —
זינגט מיט מיר:
אַ לויב דיר, גאַט, פאַר דיין באַשאַף,
אַ לויב!
און איר — אַ הימען!

גוט איז דעם וואַס איז איר שקלאַף
און, שטייט ביי אירע שוועלן;

וויל איז דעם, וואַס קאָן זיך ביי איר ליכט —
אין שאַטן שטעלן;

גוט איז יענעם —
וועמען עס באַרירט איר זוים פון קלייד;

און וויל איז יענעם —
וועמען זי באַערט מיט אירע רייד;

ס'איז גליקלעך דער —
אויף וועמען ס'פאַלט איר מאַרגנשטערן-בליק;

און איבערגליקלעך —
דער, וואָס שטאַרבט אין אירע ווענט, פאַר גליק...

אַדורכגעשטראַלט
און דורכגעזוניקט דורך אַ וואַלד
מיט שטימען —
זינגט מיט מיר :
אַ לויב דיר, גאַט, פאַר דיין באַשאַף,
אַ לויב !
און איר — אַ הימען !

צו איינער מיט דורשטיקע אויגן

הימלען שאַרלעך־רויטע פון סאַהאַראַס ווינטן,
ברענענדיקע זאַמדן, ווי פאַרטרוקנט הייסע גומענס,
ווינישט־וווּ — אַ ליידיקער געפלאַצטער עמער, —
דאַס, דערמאַנען מיך די אויגן דיינע.

מיט אַזעלכע אויגן — פירט מען קעמלען
מיט די העלדזער הויך פאַרריסן צו די ווייטן,
ווי זיי ציען, ציען אָן אָן אויפהער,
קאַראַוואַנען — טעג און נעכט דורך מדבר.

מיט אַזעלכע אויגן — טרייבט מען אייזלען
פונעם דאַרף אין שטאַט, פון שטאַט — אין דאַרף —
באַלאַדענע מיט שווערע לאַגלען וואַסער,
און צעשריגענע פון ברענענדיקן דורשט.

מיט אַזעלכע אויגן — גייען פרויען
באַרוועסע, האַרט־ברוסטיקע און גלייכע,
מיט בראַסליעטן אויף די הענט און פיס,
אַליין ווי קרוגן — מיט דער קרוג צום ברונעם.

נאָך אַזעלכע אויגן פלעג איך נאַכגיין —
מויל און אויג און אויער ברייט געעפנט,
ווי אין דער פאַרחלשטקייט און וויסטקייט
וואַלט אַ שלאַגנדיקער קוואַל מיך ווי גערופן.

פאַרטרעט פון אַ מיידל

שלאַנק, גראַציעז און בויגזאַם — אַ בעריאַזע
וואָס באַוועגט זיך פונעם לינדסטן ווינט ;
פילבאַר, לייכט און צאַרט, ווי אַ מימאַזע,
רייף — אַ פרוי שוין, און דערביי — נאָך קינד.

ווי פון סקולפּטאָרס האַנט אַרויס — איר קעפל,
און די אויגן : גרויסע טייכלעך צוויי —
קלאַר און לויטער, ווי עס וואַלט קיין נעפל
קיינמאַל נישט געהאַנגען איבער זיי...

און דאָס פנים, ווי ביי אַ מאַדאַננע —
שמייכלט, שמייכלט שטענדיק, גוט און זאַכט,
מיט דער רואיקייט פון אַ לבנה
איבער אַלע וועגן פון דער נאַכט.

רעדט זי — ציט זי פערל אויף, אויף שנירלעך,
שווייגט זי — שטראַלט פון איר באַהאַלטן גאַלד,
וואָס איז וואַרעם, זוניק, אומבאַרירלעך,
ווי דאָס בילד, וואַלט גאַט אַליין געמאַלט.

כ'וואַלט וועלן...

כ'וואַלט וועלן זאָלסט בלייבן מיט מיר און ביי מיר,
נאָר כ'רעד דיך נישט צו ;
אין מיינע פיר ווענט איז קיין זיכערס נישטאָ,
מיין אַרעמע, דו !

אין מיינע פיר ווענט האָט דער טרויער זיין נעסט,
דער טרויער, וואָס איז פונדערהיים מיט מיר מיט ;
די היים, טאַטע-מאַמעס ; די היים פון מיין וויג ;
די היים פון מיין ערשטן נישט היימלעכן ליד ;
און איצט – איז מיר שווער צו באַנעמען די פרייד,
וואָס קומט אינדערטונקל צו מיר ווען אַריין,
און וויל מיט מיר עסן דאָס טרוקענע ברויט –
געטונקען אין וויין
פון דער ליבע.

מיין אַרעמע, דו !
כ'וואַלט וועלן זאָלסט בלייבן מיט מיר און ביי מיר,
נאָר כ'רעד דיך נישט צו.

צו א פינפצן-יעריקער

ווען כ'וואָלט געזאָגט דיר,
וואָס געוואָלט וואָלט איד דיר זאָגן,
דיר, אַ פינפצן-יעריקער, אַ קינד —
געדאַרפט וואָלט איד על חטא זיך שפעטער שלאָגן
פאַר דער זינד,
וואָס כ'וואָלט באַגאַנגען קעגן דיר —
מיט בלויזע ווערטער פיר:
איד האָב דיד ליב;
עס וואָלט געווען, ווי זאָל איד עס דיר זאָגן?
ווי מען נעמט אַ רויז, נאָך נישט קיין רויז —
אַ קנאַספע בלויז, —
גענומען און צענומען מיט די הענט,
און פאַר דער צייט — געוועקט זי,
און געשענדט.

ווער...

ווער קאָן עס זיין ? ווער קאָן עס זיין ?
ס'האַט עמעץ אָנגעקלאַפט
און נישט אַריין.

איך האָב אַליין געהערט
אין טיר דריי פינגער-קלעפּ,
דריי דינע קלעפּ, דערנאָך —
אַ לויפן פון די טרעפּ ;
אַ שאַרוויק, ווייך געלויף,
און אייליק ווי אַ פלי,
און פלאַטעריק אַזוי,
ווי ס'קאָן נאָר זיין אַ „זי“ ;

און כ'האַב אַליין געהערט,
ווי אונטן, פאַרן הויז —
צעשיט זיך אַ געלעכטער
אין דער גאַס אַרויס,
דערנאָך — דערנאָך איז שטיל געוואָרן,
שטילער ווי געווען,
און כ'האַב זיך ווידער
טיפער, אין דער איינזאַמקייט דערזען,
באַומרואיקט און ווי באַליידיקט
ביז אומזיסטער פּיין,
פון טראַכטן בלויז :
ווער קאָן עס זיין ? ווער קאָן עס זיין ?
ווער האָט עס אָנגעקלאַפט
און — נישט אַריין ?

מיר האָט זיך געחלומט...

מיר האָט זיך געחלומט אַז דו ביסט געשטאַרבן
און כ'האַב דיך געזען אין אַן אָפּענעם אַרון :
גערויזט האָט דיין פנים ; די ליפן — געשמייכלט,
אַזוי ווי דו וואָלסט בלויז אַנטשלאָפּן-געוואָרן ;

ביסט רואיק געלעגן — דערטרונקען אין מירטן
און ליליעס — מיט בענדער פון קרעפּ דורכגעצויגן ;
עס האָבן צוויי ליכט דיר צוקאַפּנס געלויכטן,
און איד בין געשטאַנען אין טרויער געבויגן...

נאָר פּלוצעם האָסטו דינע אויגן געעפּנט,
אַזוי ווי צוויי הייליקע, לויטערע קוואַלן,
אַ בליק-געטאַן וואָרעם אויף מיר און — פאַרמאַכט זיי,
און איד נעבן דיר — בין אַנידערגעפּאַלן...

אַ טיר האָט אין פאַרכטיקער שטילקייט צעפּראַלט זיך,
אַ ווינט-צוג גענומען האָט בלאָזן און יאָגן,
און ס'האַבן אונזי הענט — דורך באַזונדערע, לאַנגע
און טונקעלע, קילע אַדורכגענג — געטראָגן...

אויפגעהערט

כ'האָב אויפגעהערט אין חלום דײך צו זען,
און שוין פאַרגעסן באַלד ווי דו זעסט אויס ;
דיין נאָמען בלויז דערמאָנט מיך ווען-נישט-ווען,
און שײלט ווי פון אַ נעפל דײך אַרויס.

פאַרוואָס, פאַרוואָס באַווייזטו זיך שוין נישט
אין חלום כאַטש – אויב ווילסט נישט אויף-דער-וואָר ?
כ'האָב ליב דײך, ליב אויך זען אַזוי פאַרווישט,
נישט קלאַר, ווי ס'איז דאָס חלומען נישט קלאַר.

באַאומרואיקט דערפאַר מיך, אַ געדאַנק,
און כ'טראַכט : ווער ווייסט, ווער ווייסט וואָס ס'איז מיט דיר !
איך האָב דײך ווען פאַרגליכן צו אַ זאַנג,
וואָס פאַלן וועט פון לייכטסטן ווינט-באַריר.

דיין נאָמען בלויז דערמאָנט מיך ווען-נישט-ווען,
און שײלט ווי פון אַ נעפל דײך אַרויס ;
כ'האָב אויפגעהערט אין חלום דײך צו זען,
און שוין פאַרגעסן באַלד ווי דו זעסט אויס.

ר א מ א נ ס

כ'וועל זיך לאַנג נישט פאַרהאַלטן ביי דיר,
האַסטו עפעס צו פרעגן מיך — פרעג,
האַסטו עפעס צו זאָגן מיר — זאָג,
כ'בין אַריין, וועל אַרויס און — אַוועק.

ס'האַט פאַרוואַלט זיך מיר זען ווי דו לעבסט,
און מיט וועמען דיך קניפט און פאַרבינדט,
ווי ביי מיר איז? ביי מיר — ווי געווען —
כ'בין נאָך אַלץ ווי אַ וואַלקן אין ווינט.

כ'האַב אַ סך פאַר דער צייט שוין געליבט,
און פאַרגעסן שוין אַלע פון לאַנג,
דיך נאָר איינע געדענק איך ביז היינט,
ווי דעם העלסטן און שנעלסטן פאַרגאַנג.

איצטער בין איך ביי דיר ווי אַ גאַסט,
וועלכער קומט, נישט געבעטענערהייט,
און ער וואַרט זאָלסט מכבד אים זיין
מיט געציילטע, נאָר וואַרעמע רייד.

כ'וועל זיך לאַנג נישט פאַרהאַלטן ביי דיר,
האַסט נאָך עפעס צו פרעגן מיך — פרעג,
האַסט נאָך עפעס צו זאָגן מיר — זאָג,
כ'בין אַריין, וועל אַרויס און — אַוועק.

אירע אויגן

איבער מיינע אומעטיקע וועגן,
איבער מיינע לופטשלעסער-רואינען, —
לייכטן אירע אויגן מיר אַנטקעגן,
הימל-בלאָ, ווי שטערן פון באַגינען ;

לייכטן, פול מיט גוטס און מיט באַגערן —
זענען קאַלט צו מיר די אויגן אירע,
און זיי פאַלן ווי די מזל-שטערן,
נישט פאַר מיר — פאַר דעם, וואָס זינגט זיי שירה.

דיין גארטן

א

דיין גארטן איז יונג, און ס'איז יונג, אזוי יונג, אויך דיין סאָד,
און דאָרט וווּ ס'איז טאָליק און שאַטנדיק — ציט און עס לאַקט,
און דאָרט וווּ כ'הער קלאַפן אָן עמער און סקריפען אַ ראָד —
איז ווייס איך פאַראַנען אַ ברונעם, אַ קוואַל, וואָס ער שלאָגט.

פאַרמאָך נישט דיין גארטן! לאַז אָפּ דעם איינגאַנג פאַר מיר!
לאַז פריי מיר די סטעזשקע, וואָס פירט צו דיין ברונעם אין סאָד;
ס'האַט טרינקען מיר אויסגעפעלט, בין איך געקומען צו דיר
מיט דורשט, וואָס פאַרברענט און איז עובר דעם שטרענגסטן פאַרבאָט.

ב

ציטער נישט מיידל-קינד אונטער מיין הייסן באַריר,
ווי ס'ציטערט אַ טויב, און צאַפלט אין האַנט פונעם שוחט ;
רואיק זיי, רואיק און זיכער-זיין קאַנסטו ביי מיר,
כאַטש כ'ציטער אַליין אין מיין הייסן באַגער צו דיר — אויכעט.

ציטער איז אומשולד וואָס פירט צו דער הייליקער זינד,
וואָס מ'איז זי מכפר — די הייליקייט נישט צו פאַרשוועכן ;
פירות, וואָס כ'רייס מיט דער גלוסטונג, וואָס טרעפט אינדערבלינד —
זיי רייס איך אַזוי, כ'זאָל אין רייסן דעם בוים נישט צעברעכן...

מיין ליד צו דיר, איז נישט פאר דיר, און קאָן דיר נישט געהערן,
 ס'איז פאר יענער, וואָס געוואָלט האָב איך זי זען אין דיר,
 און האָב זי אויסגעטראַכט לויט מיינע ווונטשן און באַגערן,
 און דערביי — געזאַנג-פעדעס געוועבט צום לויב פאר איר.

און דיר, פאר דיין זיך אָנגעטרויען מיר — אַ דאַנק ; אַ דאַנק דיר
 פאר דער פרייד און פאר דעם גוטס, וואָס דו האָסט מיר פאַרשאַפט;
 אַ דאַנק דיר פארן איבערלאָזן לייב און בלוט-געזאַנג מיר,
 לייב און בלוט-געזאַנג וואָס האָט מיך ווען צו דיר פאַרשקלאַפט.

אין דיינע פיס-טריט

כאַטש איך האָב נישט פון מיין ליבע
פון מיין גרויסער — מער ווי ליידן, —
איז מיר שווער, דיך נישט צו זוכן,
איז מיר שווער, דיך אויסצומיידן ;

איז מיר שווער זיך אָפּצוזאָגן
פון מיין דינסט דיר פאַרצולייגן —
פאַר אַ קוק אויף מיר, מיט דיינע
קלוגע, קלאַרע בלאַע אויגן ;

פאַר אַ וואָרט אַ גוטס, אַ שמייכל
פון דיין פנים פון דיין אָפּן,
פון אַ פנים, וואָס מאַכט גלויבן,
פון אַ פנים, וואָס מאַכט האָפּן, —

ווייל ס'איז זוניק ; ווייל ס'איז וואַרעם ;
ווייל ס'האַט ליכט, און מיד — דעם שאַטן,
וואָס אין דיינע פיס-טריט, האָט ער
דיינע וועגן אויסגעטראָטן.

ביי דיר אין סאָד

ווי לאַנג איך בין ביי דיר אין סאָד,
און האָב אין אים די פירות נישט פאַרזוכט, —
ווייל כ'האָב דרך ליב מיט יענער גרויסער ליבע,
וואָס מאַכט ציטערן די האַנט,
ווייל אירע פינגער־שפיצן ברען
פון דער דינסטער, וואַרעמסטער באַרירונג.

ווי לאַנג איך בין ביי דיר אין סאָד,
און האָב אין אים די פירות נישט פאַרזוכט ;
איך שייל זיי, עס און טרינק זיי מיט די אויגן,
נאָר איך וואָג פאַר ליבע נישט אַ ריס־טאָן זיי פון בוים, —
ווייל אונטער אַלע ביימער פיל איך דרך,
און זע די אויגן דיינע — אויסבאַהאַלטן,
ווי די הימל־בלאַקייט דורך די צווייגן.

וואַלט איך זיין בלויז אַ פאַרבייגייער, אַ פרעמדער, —
וואַלט איך הפקור זיך אַריינגעכאַפט אין סאָד,
און אפשר, נאָך פון יענער זייט פון פלויט —
אַ צי־געטאָן אַ פולע צווייג צו זיך,
געמאַכט זי אונטערטעניק ביז צום ברעכן זיך,
און אַט אַזוי, אין פולער גלוסטעניש —
אַ ריס־געטאָן אַ פרי מיטן טוי,
און איינגעביסן זיך אין איר ביז בלוט...
נאָר כ'האָב דרך ליב מיט יענער גרויסער ליבע,
וואָס מאַכט הייליק, אומבאַרירלעך הייליק.

וואַלסט...

וואַלסט די, וואָס דו ביסט, נישט געווען פאַר מיר איצט —
ווען ס'וואַלט נישט דערזען דיך דער טרוים פון מיין אויג;
און ס'וואַלט פון דיין קאַפּ נישט געשטראַלט און געבליצט
די קרוין פון מיין קנעכטישן טיפן פאַרנויג...

וואַלסט די, וואָס דו ביסט, נישט פאַר קיינעם געווען —
ווען כ'וואַלט נישט פאַר דיר זיך געוואַלגערט אין שטויב;
און ס'וואַלט אַזוי גרויס — דיך נישט קיינער געזען —
ווען כ'וואַלט נישט דיין נאָמען צעזונגען מיט לויב...

איז אַש פון ליבע

מיין ליבע צו איר איז געלאָשן שוין לאַנג,
נאָר ס'טליען נאָך פונקען אין אַש
פון מיין האַרץ מיין פאַרברענטן,
און ס'טליען נאָך קלאַנגען אין מיר —
פון אַ גרויס נישט-פאַרענדיקט געזאַנג
פון אַ ליבע-פאַרבלענדטן ;
און ס'טליעט אין מיר אַ דערמאנונג,
וואָס, בלייבן וועט אייביק מיר טייער,
ווי אַ רעליקוויע וואָס ס'האַט אין אַ שריפה
געשוּנט זי דאָס פייער.

די נאַכט אַליין...

ס'האַט די נאַכט אַליין געדורשט, אַליין געגלוסט,
און ווי פאַר גלוסטונג — די לבנה אַפגעדעקט
אַ רונדע און אַ פולע, ווי אַ ברוסט,
און ווי אין גלוסטונג — זילבער-בלאַ און העל,
ווי אין אַ נאַכטהעמד — צוגעזעצט זיך אויף דער שוועל
פון מיין צעפראַלטער טיר,
און זיך געפרעגט, געפרעגט אויף דיר,
און לאַנגזאַם, אין איר דורכזיכטיק געהיל, —
אַריין אין שטוב צו מיר,
געזעצט זיך אויף מיין דיל,
צעלייגט זיך אויף מיין בעט,
געגאַרט ווי איד,
געוואַרט ווי איד
ביז שפעט,
דערנאָך — אַרויס, ווי אַן אַ גוטע נאַכט,
און קיל — די טיר מיינע, נאָך זיך פאַרמאַכט.

*

כ'האָב זיך נישט אויף וואָס צו קלאָגן
נאָך דיין צומאַכן מיין טיר ;
האַסט די לאַמפּ אַרויסגעטראָגן,
און דאָס ליכט — געלאָזט ביי מיר...

איז מיר גוט אַזוי צו זיצן
אין דער פינצטער ביי דיין ליכט,
און בדמיון, דין פאַרשניצן
יעדן שטריך פון דיין געזיכט ;

און נישט לאָזן גיין פאַרלוירן
דיינס אַ ציטער, דיינס אַ קלאַנג,
וואָס האָט זיס געמאַכט מיך טרוי'רן,
ווי די זון, ביי אונטערגאַנג.

כ'האָב זיך נישט אויף וואָס צו קלאָגן
נאָך דיין צומאַכן מיין טיר ;
האַסט די לאַמפּ אַרויסגעטראָגן
און דאָס ליכט — געלאָזט ביי מיר...

פּרעליוד

האַקט מען וועלדער, זעגט מען, שניידט מען —
זעט מען נישט די שענסטע רויז.
האַקט מען וועלדער — ליידט מען,
ליידט מען — מיידיט מען
דער געליבטערס הויז.

פאַלן ביימער — פאַלן ביימלעך,
ווערט אומהיימלעך,
ליידיק, באַנג,
איז נישטאָ אין וואַלד קיין פויגל,
וואָס זאָל זינגען סתם-געזאַנג.

אויס ! — געזאַנג, לשם געזאַנג,
אויס ! — מיט זינגען מזמור שיר,
ס'לאָזט זיך נישט אין אונטערגאַנג
זינגען שיר-השירים דיר.

שיר-השירים דיר פון שלומהן,
וואָס ער איז דיר אומבאַקאַנט
מיט די בענקשאַפטן און טרוימען
זיינע, פון זיין דיכטער-לאַנד.

צו איינער מיט גראַע האַר

לאהן

א

אַ פרויען-קעפל מיט אַ פאַטלע גראַע האַר, ווי שניי
אויף שוואַרצער ערד, וואָס קוקט נאָך שוואַרץ אַפער פון ווייסן שיכט.
צוויי סאַרנע-אויגן, פול מיט איינגעהאַלטן ברען אין זיי,
אַ קינדיש פנים, נאָר אַ מאַט, ווי אונטער מאַטע ליכט.

אַט אַזוי, האָב איך פאַר זיך סקיצירט בלויז איר פאַרטרעט,
סקיצירט מיט וואָרט און שריפט, מיט פערז מיט ריטמישן און קלאַנג —
אַ בילד אַ גרויס פאַר יעדן מאַלער, סקולפטאָר און פאַעט :
אַ גראַע פרוי, וואָס איז אי ווייב, אי וויין, און אויך געזאַנג.

ב

ביסט שענער פון שיין —
אַט אַזוי ווי דו ביסט,
מיט דער גראַקייט דער פריער,
וואָס ליגט אויף דיין קאַפּ,
ווי ס'ליגט אויף אַ באַרג־שפיץ דער אייביקער שניי,
און זילבערט אַראָפּ —
ווען אונטן, צופיסנס, אין גאַלד און אין גרין —
איז דאָס לעבן נאָך יונג,
האַט עס זון, האַט עס זין,
האַט דאָס לעבן נאָך רייץ
און פאַרלאַנג און באַגער :
צו נעמען וואָס מער, און צו געבן וואָס מער.

נישט שטענדיק איז דאָס גראַ-זיין, סימן אַלט.
 עס טרעפט — אַ שניי אין מיטן זומער פאַלט,
 און ס'טרעפט, אַז ווינטער, אומגעריכט אַזוי, —
 דערזעט מען עפעס בליען אויפן שניי.

איך מיינ עס קעגן דינע גראַע האַר,
 וואָס זענען מיר באַקאַנט שוין לאַנגע יאָר,
 ביסט גראַע שוין אפשר פון געבוירן אָן,
 אַ ווונדער אויך אַזאַ-מין טרעפן קאָן.

נישט שטענדיק איז דאָס גראַ-זיין, סימן אַלט.
 די גראַקייט דינע לאַזט מיך ווייט נישט קאַלט,
 עס שלאַגט מיט וואַרעמקייט אַרויס פון דיר
 אַזוינס, וואָס רעגט צו לייבלעכן באַריר.

זיי מוחל מיר מיינ זינדיקן געדאַנק,
 וואָס איז דאָס קינד מיינס, ס'קינד פון מיינ געזאַנג, —
 געזאַנג צו דיר, וואָס האַסט שוין גראַע האַר,
 און זעסט נאָך אויס — אַ חלום אויף דער וואַר.

*

אויב ס'איז עפעס נאָך פאַראַן
אַזוינס, וואָס זאָל מיר זיין כדאי, —
ביסט דו, ביסט דו די איינציקע
פאַר וועמען איך בין גרייט צו גיין אין שפּאַן,
און זיין דיין קנעכט —
באַזינגענדיק די פריי.

ביסט דו, ביסט דו די הייליקייט,
צו וועלכער כ'וואָלט אַ גאַטלאַזער געדינט,
מיט לויב פאַר יעדע ערדיש ביסל פרייד,
און מיט געבעט פאַר יעדער קלענסטער זינד.

רױיל...

ווייל ס'שמעקט פון דיר מיט וואַרעם ערד, מיט פעלד־רייח און וואַלד ;
ווייל ס'שלאַגט פון דיר מיט דורשט און אויך מיט קוואַל,
וואַס שטיין פאַרהאַלט —
באַגער איך דיך מיט הונגער, ווי צו וואַרעם ווייץן ברויט
מיט קימל, וואַס כ'בין גרייט אַפילו עסן זאַטערהייט.

ווייל ס'ציט מיך צו דער פשטות, ווי צו אייגן שטאַם און שיכט ;
ווייל ס'בענקט זיך מיר צו זען פאַר זיך אַן אָפן, קלאַר געזיכט, —
באַגער איך דיך, און ס'איז מיר גוט, ווי זעלטן גוט — מיט דיר,
ווי ס'וואַלט דיין שויס, די שויס פון דער נאַטור, געוועזן מיר.

צום שיידוועג

לאַמיד דײך אַרויספירן צום שיידוועג,
צ'ריק וועל איך אַליין שוין גיין מיין ליידוועג,
וועלכן כ'האַב אַ לעבן אויסגעטראָטן,
אומבאַמערקט און זייטיק, ווי אין שאַטן.

גיי, און זאַל זיך דורכגיין דיר בשלום!
ס'גייט מיט דיר אַוועק פון מיר אַ חלום,
וואָס צערינט און לאַזט אויף לאַנגע יאָרן
באַנגס און האַרציק וואַרעמס — לזכרון.

זאַל צו דיר דער גורל מילדער ווערן,
און אין ליכט פון העלסטן מזל־שטערן —
פירן מיטן שיידוועג דײך צום פריידוועג.
צ'ריק וועל איך אַליין שוין גיין מיין ליידוועג.

לזכרון

מער פון זינגען וועגן ליבע, קאָן איך — ליבן.
כ'האַב פאַרברענט מיט ליבע, מיינע יוגנט־יאָרן ;
זיי זשע אויכעט דו אַצינד ביי מיר פאַרשריבן
מיט אַ בלעטל שיר־השירים — לזכרון.

ס'איז מיין בוך פון ליבע פול מיט צער און ווייען,
וואָס אַ יעדע גרויסע ליבע מוז פאַרשאַפן, —
ווען מען מוז די קערנער אירע, הפקר זייען
אויפן ווינט, און גערן זיך צו איר פאַרשקלאַפן.

גיי־זשע אויכעט דו, ווי ס'זענען ווען געגאַנגען
אַלע די, וואָס האָבן נאָר מיין שוועל באַטראַטן —
בלויז צו הערן דאָס געזאַנג פון די געזאַנגען,
וואָס כ'פלעג זינגען מיין שולמית'ן — פון שאַטן.

גיי, און זאָל דער וועג, צוריק פון מיר — דיר לייכט־זיין !
האַסט גענוג זיך מיר מיט ליבע אַפגעגעבן ;
כ'בין געוויינט, אַז מיינע אויגן זאָלן פייכט־זיין
פון אַ בענקשאַפט פון אַן אייביקער אין לעבן.

כ'בין געוויינט, געוויינט צו שיידונגען צו שנעלע.
צו געזעגענונגען טרויעריקע, זיסע,
ווי די זון־פאַרגענג די ליכטיקע און העלע,
וואָס אַנטפלעקן זייער שיינקייט, ערשט ביי גסיסה...

צו איינער אַ פרוי

דעם אַנדענק — קאַנעלין

א

איך שטיי פאַר דיר, ווי פאַר אַ ליכטיק ווונדער.
כ'שטיי פאַר דיר, ווי פאַר אַ טיפן קוואַל,
וואָס שלאָגט צווישן בערג,
און ווערט אין גרעסטער היץ נישט אויסגעטרוקנט,
און פון פאַלנדיקע שטיינער נישט פאַרשאַטן.

אַז איך הער דיך רעדן —
הער איך די מוזיק פון קוואַל-געפרעפל
וואָס איז לויפיק, אייליק און קרישטאָל-ריין,
ווי אַ שפיגל אונטער קלאַרן הימל.

אַז איך הער דיך —
בלייב איך שטיין פאַר דיר,
ווי כ'וואַלט פאַרגעסן דאַן נאָך וואָס איך בין געקומען —
כאַטש אַוועק בין איך צו דיר, אַ דורשטיקער,
ווי צו אַ קוואַל וואָס כ'האַב פון ווייט דערהערט,
און — כ'שטיי פאַר דיר, ווי פאַר אַ ליכטיק ווונדער.

עס ווייעט פון איר נאָך מיט יונגקייט
 פון פּרילינגס, וואָס זענען פאַרגאַנגען,
 מיט וואַרעמע ווינטעלעך לינדע,
 וואָס האָבן צעשאַטן דעם צווייט ;
 מיט בליעכץ, וואָס האָט איבער פּלויטן אַריבערגעבליט,
 און מיט ענדלאַזע גאַלדענע פעלדער מיט זאַנגען,
 וואָס וויגן זיך שכור פון וואַקסן צום שנייט...

עס ציטערט פון איר נאָך דער גאַלדענער אָפהילך
 פון לאַנג־שוין־פאַרשוויגענע פּרילינגס־מוזיק,
 פון שוואַלבן־געצוויטשער,
 פון פייגל־געזאַנג,
 און דער ריטם פון גליק
 פון אַ לעבן, וואָס איז נישט געוועזן געצוימט
 און — אַריבערגערונען, אַריבערגעשווימט,
 ווי אַ בעכער מיט שכרות־געטראַנק...

און עס אַטעמט נאָך, אַטעמט פון איר —
 מיט הייסן באַגער און פאַרלאַנג,
 און מיט פאַרביקער, ליכטיקער טרויעריקייט
 פון אַ רייכן פאַרגאַנג.

כ'האָב ערשט נעכטן באַזונגען
 איר קוואַליקן כוח פון לעבן,
 וואָס האָט זיך פון טיפן געריסן,
 וואָס האָט זיך צו הייכן געשלאָגן —
 מיט ים זיך צוזאַמענצוגיסן,
 מיט כוואַליעס אין לויף זיך צו טראָגן, —
 אין אייביקן דורשט — צו דערכאַפן,
 אין אייביקן דורשט — צו דעריאָגן.

זי איז נעכטן געווען דאָס געזאַנג מיינס
 פון נס און פון ווונדער,
 און היינט איז זי ס'ליד פון באַדויער,
 און היינט איז זי ס'ליד פונעם טרויער
 און צער, וואָס עס האָט זיך אַ שפרודליק לעבן —
 דעם טויט — בידיים זיך איבערגעגעבן.

צ.ר. ...

א

ווי ס'פירן אלע וועגן אויף געהייליקט-ווערן :
קיין ירושלים, מעקקאָ אָדער רוים —
אַזוי אַ פירט דורך חלום און דורך טרוים —
מיין יעדער וועג צו דיר :
זיך אַנצונעמען מיטן זיסן ציטער
פון דיין הייליקן באַריר,
און מיט דער העלער אויסשטראַלונג,
וואָס שלאַגט מיט גוטס און וואַרעמקייט פון דיר.

ב

דאָס ברענג איך דיר פון סאָד מיינעם די ערשטע פרוכט פון האַיאָר:
געזאַנגען אויפגעאַנגענע אַרום דיין בלאַען פייער,
וואָס האָט ווי מיט אַ ווונדערלעכער ליכט אַן אומגעריכטער —
אַרומגענומען מיך, דעם לאַנג שוין נישט געליבטן דיכטער.

דאָס ברענג איך דיר פון סאָד מיינעם די פרוכט פון דאַנק און לויבונג:
געזאַנגען אויפגעאַנגענע אין הייליקער דערהויבונג
פון טרינקען דאָס געטראַנק דיינס — ביז באַטרונקענער פאַרלירונג,
ווי כ'וואַלט אַן לייב דיינעם געפילט די געטלעכע באַרירונג.

עס שמייכלט פונעם טישל מיר, דיין האַרציקע מתנה :
 דער ברוינער, ווייס־געפלעקטער מיניאַטור פון אַ וואַזאַנע
 מיט בלימעלעך, וואָס האָסט מיט ליבע זיי פאַר מיר געריסן
 אינדרויסן פאַר דיין פענצטער, וווּ זיי וואַקסן דיר צופוסנס.
 דיין חנ־עוודיק וואַזאַניקל, ווי זאַל איך עס דיר זאַגן ? ! –
 האָט כּשוף אין מיין אַרעם דאַכשטיבל אַריינגעטראָגן ;
 געמאַכט עס שענער, וואַרעמער ; געמאַכט עס ריין פון שימל,
 ווי אויפּגעהויבן דעם סופּיט מיר פונעם קאַפּ – צום הימל ;
 צערוקט די אַפּגעשיילטע ענגע ווענטלעך – אויף צום שטוינען !
 ווי כּװאַלט אַ שלאַס אַ ליכטיקן, אַ שלאַס, אַליין באַװוינען,
 אַליין, נאָר נישט אין איינזאַמקייט ; נישט גראַ און מאַנאַטאַניק –
 דאָס האָב איך צו פאַרדאַנקען דיין געשאַנק מיר, דיין וואַזאַניק
 מיט בלימעלעך מיט העלע, ווי די לייכטנדיקע שטערן,
 וואָס וואַרעמען און זאַגן צו, אַז ס׳װעט נאָך בעסער ווערן...

שוין לאַנג, צוריק מיט דרייסיק פּרילינגס,
 ווען דער מאַן אין מיר איז צייטיק, רייף געוואָרן,
 און זיך אויסגעשטאַנען ווי אַ יונגער וויין אין קעלטער,
 אויסגעשטאַנען, מיט דער ערשטער גלוסטונג דער צעהעלטער,
 ווי מיט אַנגעלאַדנקייט פון ווייץ און קאַרן
 ערב ערשטן שניט ; —
 נאָך דאַן, צוריק מיט דרייסיק פּרילינגס,
 ווען מיט ערשטע מענערישע טריט,
 וואָס האָבן אונטער זיך די ערד פאַרגוואַלטיקט, —
 האָבן איך אין באַגער נאָך אויסלאַדונג —
 זיך אויסגעטראַכט, זיך אויסגעחלומט און געשטאַלטיקט
 אַט אַזאַ, ווי כ'זע זיך איצט,
 מיט דרייסיק פּרילינגס שפּעטער —
 שפּילן זיך מיט מיינע גראַע האַר,
 ווי קינדער שפּילן זיך מיט האַרבסטיק גאַלד פון בלעטער.

דאָס גיי איך איצט פון איר,
 פון דער, וואָס איך פאַרהייליק און פאַרגעטער, —
 גיי איך עס אַזאַ צעזונגענער,
 אַזאַ צעכראַסטעטער אין נאַכט אין שפעטער, —
 ווי געגאַנגען וואָלט איך פון אַ משתה,
 ווו די נאַכט אַליין האָט אויך געטרונקען,
 און זי וואַרפט זיך שכור אויפן האַלדז מיר,
 שכור, און אַ שעלמישע צעוונקען
 מיט אַ פאַלנדיקן הימל פול מיט שטערן
 איבער מיר און איבער גאַסן קרומע,
 איבער וואַקלענדיקע הייזער און לאַמטערן,
 וואָס כּוואָלט אַלע זיי אַרומגענומען,
 און מיט פרייד ביז טרערן —
 זיך געקושט מיט זיי אין נאַכט אין שפעטער,
 און דערציילט פאַר זיי, אַז כּגיי פון איר,
 פון דער, וואָס איך פאַרהייליק און פאַרגעטער.

איך האָב זיך יענער נאַכט אויף דיר געריכט,
 און האָב ווי צו אַ יום־טוב זיך געגרייט :
 געצונדן, וויפל כ'האָב געהאַט נאָר ליכט,
 זיך אָנגעטאָן אין בעסטן, שענסטן קלייד ;

געדעקט דעם טיש דעם נאַקעטן, מיט וויין,
 געדעקט פאַר צווייען אויך מיין איינזאַם בעט,
 געמיינט, אָט קלאַפּסטו אָן און קומסט אַריין,
 דיך אויסגעקוקט, געוואַרט, געוואַרט ביז שפעט.

גענאַרט פון הערן יעדנס פרעמדע טריט —
 דערוואַרט זיך האָבן פונקט ווי איך — די ווענט,
 די טיר, דער דיל און אויכעט דער סופיט, —
 געוואַרט, ביז ליכט נאָך ליכט האָט אויסגעברענט ;

און כ'בין אין טיפער פינצטערניש געהילט, —
 געבליבן זיצן ווי אַריינגערעמט
 אין פענצטער פונדערנאַכט, און בלויז געפילט,
 אז אין פאַרשעמונג — ברענט אויף מיר דאָס העמד...

איך נעם דײך מיט

איך פאַר שוין אָפּ, דו בלייבסט, נאָר — כ'נעם דײך מיט :
פאַראייביקט האָב איך דײך ביי מיר אין ליד,
און בלייבסט ביי מיר אויף שטענדיק אַ געזאַנג
פון וואַרעמסטן, פון ריינסטן דינסטן קלאַנג ;
און זינגען וועל איך דײך, ווען איך אַליין
וועל פילן זיך ווי דו — אי שײן, אי רײן,
און אומשולדיק ווי ס'קאַן נאָר זײן אַ קינד
אויף וואַס עס פאַלט קײן שאַטן נישט פון זינד.

דיין ליכט

דיין ליכט, וואָס האָט אַמאָל אויף מיר געלויבטן,
און געהייליקט מיינע ווענט ביי מיר אין הויז, —
דיין ליכט איז היינט מיין טרויער-ליכט, וואָס ברענט און ברענט
און, ברענט נישט אויס.

און ביי דיין ליכט, ביים טרויער-ליכט, אַליין מיט זיך
און מיטן גרויסן ווונדערלעכן ליבע-סוד —
מתיחד בין איך זיך אַצינד מיט דיר,
ווי מיט דער הייליקייט פון גאָט.

דער באַרוועסער שיינקייט

לויב צו דיר —

באַרוועסע שיינקייט אין אַרעם־קלייד, לויב!
מיין אונטערטעניקייט צו דייע פיס,
אויף וועמענס נאַקעטקייט עס רוט
דער דינער, וויסער שטויב.

לויב צו דיר —

כאַטש כ'בין דיר פרעמד,
און וויסט נישט, אַז ביים טאַטן דייענס,
מלך „פאַן“ אין גרינעס מלכות —
בין איך דער געטרייסטער שומר;
אַז אין שאַטן פון אַ בוים,
אונטער גרינע בלעטער־שירעמס —
היט איך אַפּ דיין אַנקומען, פרי־מאַרגנס,
ווען צעשיטסט אין וואַלד, דין זוניק געזאַנג,
און פּלאַנטערסט אַפּ די שוואַרצע לאַקן דייע,
פון די צווייגן, וואָס פאַרהאַלטן דיר אין גאַנג.

לויב, מיין לויב דיר —

באַרוועסע שיינקייט אין אַרעם־קלייד...

2

1965 — 1949

געזאנג צו מיין ליכטיקן שאטן

עס שלאָגט פון איר שחרות־געטראַנק פונדערקיל,
עס שלאָגט פון איר וויין פון פאַרנונפט און געפיל,
עס שלאָגט פון איר ווונדערלעך זאַפטיק געמיש
פון שטאַרקס, וואָס מאַכט גלויביק, מאַכט יונג און מאַכט פריש.

איך ליב זי שוין לאַנג. נאָך פון דאָ, נאָך פון דאָ,
ווען ס'האַט נישט געהאַט זי געבונדן קיין מאָן,
און זי — נישט געווען איז נאָך קיינעמס קיין ווייב,
וואָס האָט שוין אַרומגיין די פרוכט פון איר ליב :

אַ קינד אַזאָ העלס, אַזאָ ליכטיקס, ווי זי —
די בלאַנדע, די זון־בלום אין פולן צעבלי,
די מיידלשע מאַמע, וואָס דורשט נאָך און שעפט,
און איז נאָך אַליין ווי אַ קוואַל וואָס באַלעבט.

ביסט די זון,
און איך — די ערד,
וואָס דרייט זיך אָן אויפהער
אין קרייז אַרום דיר,
און ציטערט
פאַר יעדן דיין מינדסטן באַריר.

ווי ערד — דאַרף איך זון,
דאַרף איך וואַרעמקייט, ליכט,
וואָס שלאָגט פון די אויגן ביי דיר,
פון געזיכט
און — ברעכט אין מיר ס'אייז,
און לאַזט קריעות אין גאַנג,
און רעגט,
און באַוועגט
צו געדאַנק
און געזאַנג.

מײן ליבע צו דיר, איז געוואַקסן מיט מיר,
און מיט מיר זיך געעלטערט,
געשטאַרקט זיך, געקרעפטיקט,
ווי וויין אויסגעשטאַנען אין קעלטער ;

און כ'בין פונעם וויין פון דער ליבע
באַרוישט און פאַרשכורט —
צום וויינען פון שכרות,
און רייסן דאָס האַרץ זיך אויף שטיקער ;

און כ'בין פון מיין ליבע מיין אַלטער
נאָך אַלץ אַ באַהערשטער,
און יונג, ווי כ'וואַלט איבערגעלעבט איצט
מיין ליבע, מיין ערשטער.

ביסט מיין ליכטיקער שאַטן, וואָס גייט מיט מיר מיט,
ווי עס גייט אַ באַגלייט צו אַ טרויעריק ליד:
ס'איז אַ ליד וועגן דיר, און מיין ליבע צו דיר,
ס'איז אַ ליבע, וואָס שרייט פון די אויגן ביי מיר
און פאַרראַט, און דערציילט פאַר דער וועלט, אַז כ'בין קראַנק
אויף אַ קרענק, וואָס מען היילט נאָר מיט ליבע־געטראַנק,
און די היילונג — ביסטו; דאָס געטראַנק איז ביי דיר,
און דער דורשט וואָס איז גרויס, ווי דער מדבר — ביי מיר.

צו פארשפאָרן ליידן,
צו פארשפאָרן צער, —
מוז איך דיך פאַר ליבע מיידן,
ווי מען מיידט געפאַר.

ציסט צו זיך ווי פייער,
נאַר דו מיינסט נישט מיד, —
דעם, וואָס טראַגט דיך הייליק, טייער,
טיפּ אין האַרץ ביי זיך.

אוי, ווען דו וואַלסט וויסן,
וואָס כ'בין גרייט פאַר דיר, —
וואַלסטו אויך געווען פאַרזיסן,
ס'ביטער לעבן, מיר ;

און פאַרשפּאַרט מיר ליידן,
און פאַרשפּאַרט מיר צער
און — פאַר ליבע דיך צו מיידן,
ווי מען מיידט געפאַר.

עס ברעכט מיד די לאַסט פון מיין ליבע צו דיר.
אַ ביסל בלויז, נעם כאַטש אַרונטער פון מיר!
אַ ביסל און — גרינג וועט מיר ווערן די לאַסט,
וואָס בייגט מיד און ברעכט מיד אַזוי ווי אַ מאַסט,
און מאַכט אין די אייגענע אויגן מיד קליין
און שוואַך, אומבאַהאַלפן — פאַרלוירן-צו-גיין.

נעם צו כאַטש אַ ביסל פון דעם, וואָס כ'בין גרייט
דיר מקריב-צו-זיין פאַר אַ ביסעלע פרייד,
פאַר קוקן מיר וואַרעם אין פנים אַריין,
פאַר הערן אַ וואַרט, וואָס באַרואיקט, נעמט איין
(ס'איז אויך אַ דערוואַקסענער אַפּטמאַל אַ קינד) —
ווי איד, אין מיין ליבע צו דיר, בין אַצינד.

בלייב נאָך אַ ביסל מיט מיר,
גיי נישט אַוועק אַזוי גיך,
ס'איז אַזוי גוט מיר מיט דיר,
כ'וויל נישט איצט בלייבן מיט זיך.

כ'בין ווי אַ קינד איצט אַן אַלט —
פול מיט קאַפּריז און פאַרלאַנג;
כ'בין ווי אַ קינד איצט, וואָס פאַלט,
פאַלט מיט די טריט פון פאַרגאַנג.

בלייב נאָך אַ ביסל מיט מיר,
לאַז מיד נישט איצטער אַליין,
ס'איז אַזוי גוט מיר מיט דיר,
גוט, כאַטש כ'בין פול מיט געוויין;

פול מיט געוויין, ווי אַ קינד,
פול מיט געוויין פון פאַרדראַס, —
ווילט זיך מיר וויינען אַצינד,
וויינען, ווי אַן אַ פאַרוואָס.

פונעם בלויזן געדאנק, אז עס איז מיר צו לעבן באשערט
אונטער איין און דעם זעלביקן הימל מיט דיר,
און מיט דיר — אויף דער זעלביקער ערד;
פונעם בלויזן געדאנק, אז איד קאָן דיד באַגעגענען ווען
אויף מיין איינזאַמען, זייטיקן וועג, און — דיד זען —
ווערט מיר וואַרעם און גוט,
און עס ווילט זיך מיר אָנהייבן אַלץ פונדאָסניי,
און איד זאָג זיך אַליין: ס'איז כדאי, ס'איז צו לעבן כדאי.

מױ אָפּ פון מיר דיין כישוף,
און באַפריי מיך פון דיין בלענד,
און פון דיין כישוף־ראַד, וואָס ברענט
מיט בלאַע פייערן.

ווי לאַנג נאָך וועל איך ווי אַ בלינדער
זיך אַרומדרייען אַרום דיין הויז,
און נישט געפינען דעם אַריין,
און נישט געפינען דעם אַרויס —
צוריק פון דיר?

ווי לאַנג נאָך, וועט מיין יעדעס ליד צו דיר
צוריקקומען צו מיר
באַליידיקט און פאַרשעמט,
און פול מיט צער און טרויער, —
ווי אַן אַפגעקומענער, אַ זינגער
הינטער צוגעמאַכטע טיר און טויער.

זע, טו אָפּ פון מיר דיין כישוף,
און באַפריי מיך פון דיין בלענד
און פון דיין כישוף־ראַד, וואָס ברענט
מיט בלאַע פייערן.

ס'איז מיין פייער פון ליבע, אינגאנצן אַריבער צו דיר —
ברענט דיין שוועל פון מיין יעדן באַטראַט,
ברענט דיין טיר פון מיין יעדן באַריר,
שטייט אין פלאַמען פון ליבע — דיין הויז
און — דו גייסט פון געפאַר נישט אַרויס.

ביי דיר איז אויך פייער אַ שפּיל —
ווייל אַליין ביסטו פייער און פלאַם,
און דיד אַרט נישט אַ ליבע-געפּיל,
וואָס איז דורשטיק נאָך ווין און טרינקט — סם,
און דיד אַרט נישט, וואָס עמעץ צינדט אונטער
מיט פייער פון ליבע — דיין הויז ;
לאַזט די שטאַרן די שווערע אַרונטער,
און — גייסט פון געפאַר נישט אַרויס.

יא, פֿאַרכישופט האַסטו מיד,
און איד זע נישט מער ווי דיד,
דיד, און דיד, און בלאַע שיין,
ווי איד וואַלט לונאַטיש זיין,
און אַרומגעגאַנגען קראַנק,
ליבע־קראַנק און — מיט געזאַנג,
מיט געזאַנג פון קלאַגן זיד,
אַז פֿאַרכישופט האַסטו מיד.

הָאָסֶט אונטערגעצונדן דאָס האַרץ מיר,
און ס'ברענט ווי אַ וואַלד —
נישט צום לעשן,
נאָר לאַזן אים אויסברענען, אויסברענען
ביז צו דעם פּניאַק צו דעם לעצטן.

עס זענען דערפאַר, מיינע לידער צו דיר, —
ווי פאַרצווייפלטע פייגל,
וואָס ציען מיט סמאַל פון דער שריפה —
אַ נעסט אויף דיין דאָך צו פאַרלייגן.

הָאָסֶט אונטערגעצונדן דאָס האַרץ מיר,
און ס'ברענט ווי אַ וואַלד,
און די פלאַמען — זיי יאָגן דיך נאָך,
און פאַרלויפן, ווי רייטער —
דיין וועג פון אַנטרינונג.

פֿאַרביק, ווי אַ רעגנבויגן,
דין־געוועביק, ווי אַ שלייער —
ציט מיך צו איר הויז, דאָס ליכט אירס —
ווי אַ שמעטערלינג צו פייער.

און איד דריי זיך אָן אָן אויפהער
אַרום איר און אירע וועגן,
און איד האַלט זי אין איין זוכן,
און אין איין אויף איר זיך פרעגן, —

ווי שולמית האָט אויף שלמה'ן
זיך געפרעגט ביינאַכט, די וועכטער,
און זיי האָבן זי, ווי איצטער
מיד — באַגעגנט מיט געלעכטער :

— דיין שולמית איז נישט דייענע,
וועט דיר קיינמאַל נישט געהערן,
ס'איז אומזיסט — פאַר איר דאָס קניען,
ס'איז אומזיסט — פאַר איר דאָס שווערן,

און אומזיסט — פאַר איר דאָס זינגען
דאָס געזאַנג פון די געזאַנגען ;
ס'איז קיין איינציק ליבעליד דיין,
ביז צום האַרץ איר נישט דערגאַנגען.

— דיין שולמית לאַכט ווי לילית,
לאַכט פון דיינע ליבע־ווייען ;
זע, פון כישוף־ראָד פון אירן
גיכער זיך אַרויסצודרייען.

אַבער — רעגנבויגן־פאַרביק,
דין־געוועביק ווי אַ שלייער —
ציט מיך צו איר הויז, דאַס ליכט אירס, —
ווי אַ שמעטערלינג צו פייער.

ס'האָט פאַרפלייצט מיך דאָס געפיל צו דיר, וואָס קאָן אַ פעלדז צעטראָגן, —
ווי אַ קוואַל, וואָס זוכט אַן אויסגאַנג, און עס הערט נישט אויף צו שלאָגן,
רק ער רייסט זיך, רק ער שפּאַרט זיך, אומגעשטערט צו קאַנען פליסן,
און זיך ערגעץ מיט אַ צווייטן קוואַל אַזאַ, צוזאַמענגיסן.

ס'האָט פאַרפלייצט מיך דאָס געפיל צו דיר, וואָס קאָן אַ פעלדז צעטראָגן,
קאָן אַדורכשלאָגן גראַניט, נאָר — צו דיין האַרץ, זיך נישט דערשלאָגן ;
ביסט אַ שווימענדיקער אייזבאַרג אויף די כוואַליעס, אויף די בלאַע
פון מיין ים צו דיר, מיט ליבע, וואָס מאַכט קליין מיך, פון הכנעה.

זינג עפעס, זינג, איך האָב ליב דיין געזאַנג,
מיט דיין גליאַיקער שטים, און מעטאַלענעם קלאַנג,
וואָס איז ריין, ווי דער אמת וואָס וויינט, ווי אַ קינד,
און דערמאַנט אָן אַ כוח וואָס וועקט און וואָס צינדט.

זינג עפעס, זינג, איך האָב ליב דיין געזאַנג,
און כ'בין גרייט דיך באַגלייטן און מיטגיין דיין גאַנג,
וואָס איז אויכעט געזאַנג, און איז הערן כדאי,
ווייל עס אַטעמט מיט בענקשאַפט און קאַמף פאַר דער פריי.

צו וואָס דאָס אויסבאַהאַלטן זיך פאַר מיר? —
איך וועל דיך אומעטום געפינען.
איך דערפיל דיך, ווי דער יעגער־הונט — דעם קרבן...

כ'זע דיך, ווען און ווי איך וויל,
אַפילו אָן אַ פייגנבלאַט, —
כאַטש נישט אַנטפלעקט האַסטו פאַר מיר דיין נאַקעטקייט.

איך הער דיך אויכעט ווען דו שווייגסט
און ביסט פאַרטאָן אין זיך —
ווי ס'איז פאַרטאָן אָן עמער אין אַ ברונעם.

כ'קען דיך מער ווי זיך אַליין.
עס גיט דיך אויס פאַר מיר
דיין יעדער קער און ריר, דיין יעדער בליק.

פאַר מיר ביסטו אַ בוך,
אַ לידערבוך וואָס כ'לייען אים אויף אויסווייניק.
צו וואָס באַהאַלטסטו זיך פאַר מיר? ...

באפעל, און — כ'וועל דערפילן.
זאָג דיין ווילן און — כ'וועל ווייזן ווונדער.
ס'טרעפט אַ ליבע אָט אַזאַ ווי מיין —
אַמאָל אין אַ יאָר-הונדערט.

ס'קאָן אַ ליבע אָט אַזאַ,
נאָר אויסגעטראַכט, נאָר אויסגעחלומט ווערן,
ווען מ'איז ווייט פון ערדישן —
ווי ווייט עס זענען פון דער ערד, די שטערן.

„ווערטערס ליידן“ זענען קינדיש קליין —
אַנטקעגן מיינע;
אויפצוזינגען דיר מיין אַזאַ-ליבע —
דאָרף מען זיין אַ היינע.

אָיך — האָב וואַרעמקייט געברענגט איר,
זי — האָט קעלט אויף מיר געווייעט,
און אַ גרויסע, גרויסע ליבע
האָב איך אויפן ווינט געזייעט ;

אויפן ווינט — פאַר איר געזונגען
דאָס געזאַנג פון די געזאַנגען,
נאָר דער שיר השירים מיינער
צו איר האַרץ, איז נישט דערגאַנגען.

גאַרנישט ! — האָט זיך אָנגענומען
מיינס — אין פאַראַדיז אין אירן,
ווי זי האָט פאַר מיר געהאַלטן
אָפן, טויערן און טירן ;

און דורך זיי — אַריינגעלאַזט מיד
טרינקען (נישט פון אַלע קוואַלן...)
און אין סאַד — געלאַזט מיד עסן
פירות, נאָר פון די, וואָס פאַלן...

אַז מען קאָן אַזוי ליבן ווי איד האָב דיד ליב,
אַז מען קאָן צוליב דיר אַזוי ליידן, ווי איד —
איז מען יונג, ווען אַפילו מען האָט הינטער זיך
דאָס טרוי'ריקע לעבן דאָס שווערע — ווי איד ;

איז מען יונג, ווען אַפילו עס זילבערט פון קאַפּ
ווי ביי מיר — דאָס געוועב פון שפעט־זומער אַראָפּ,
און דער שטערן צעאָקערט איז טיף, ווי אַ פעלד
אונטער וואַלקנס, וואָס הענגען מיט דורכשיין צעהעלט.

אַז מען קאָן אַזוי ליבן, ווי איד האָב דיד ליב,
און ווי איד — פאַר דער ליבע זיך מקריב־צו־זיין —
איז די עלטער, אַ גוט־אויסגעשטאַנענער ווין,
וואָס איז קרעפטיק און שטאַרק, ווי אַ שכרות־געטראַנק,
און דערמאָנט מיט דער פאַרב, אָן אַ זון־אונטערגאַנג.

אַ כּוּס פּאַר איר

אַ כּוּס פּאַר איר, פאַר דער וואָס איז נישטאַ,
און ס'זעט זי דאָ נישט קיינער — אויסער מיר;
איך טרינק פון אירע אויגן איצט דאָס בלאָ,
איך טרינק דעם הייסן אַטעם איצט פון איר.

— לחיים דיר, בלאַ-אויגיקע דו מין!
— לחיים דיר, גאַלד-האַריקע, דו רייך,
וואָס ציסט צו זיך אין כישוף-ראַד אַרין,
ווי ס'ציט אַ גאַלד-צעכוואַליעט פעלד מיט ווייך.

— לחיים! — הויב איך אויף פאַר דיר דעם כּוּס,
וואָס אַנגעגאַסן האָב איך ביז צום ראַנד;
ווען וואַלסט געזען — געוויסט וואַלסטו פאַרוואָס
עס ציטערט מיר דער כּוּס אַצינד אין האַנט.

איך טרינק נישט; דאָס פאַרטרינק איך נאָר אַזוי
דאָס לעבן מיינס אין טרוי'ריקסטן פאַרלויף;
כ'פאַרטרינק איצט אויכעט דיך, מין זיסע וויי,
וואָס נאָגט און עסט ווי סם דאָס האַרץ מיר אויף.

— לחיים דיר, אומשולדיקע דו מין,
ביי וועמען כ'בין נישט מער ווי אַ פּאַעט,
וואָס חלומט וועגן ווייב, געזאַנג און וויין,
און שטילט דעם דורשט און הונגער נישט, צו זעט.

די אַקס פון מיין וועלט

א

ביסט געוואָרן די אַקס פון מיין וועלט,
און אַלץ דרייט זיך ביי מיר, אַרום דיר,
אַלץ באַלייכט איד, מאַך קלאַר זיך און העל —
מיט דיין פאַרביקן ליכט־שעמעריר.

ביסט געוואָרן מיין הימל און ערד,
און דאָס רייך פונעם ווונדער און סוד,
וואָס אַנטפלעקט ווערט, און — ווייט נישט דערקלערט —
ווי דאָס פאַרכטיקע גלויבן אין גאָט.

ביסט געוואָרן מיין בליץ פון געדאַנק,
מיין געפיל, וואָס איז קוועליק און ריין ;
ביסט געוואָרן מיין איינציק געזאַנג,
און מיין לעבן, וואָס האַלט ביים פאַרגיין.

ב

וויפל האָב איך וועגן דיר געזונגען און דערציילט,
מיטן צער פון ליבן דין — זיך מיט דער וועלט געטיילט, —
איז נאָך אַלץ נישט גרינגער מיר געוואָרן פון דער לאַסט,
פון דער ליבע מיינער, וועלכע איז ביי דיר פאַרהאַסט,
ווייל זי פאַלט אויף דיר צו שווער, צו גרויס איז זי פאַר דיר,
און זי מאַכט דין אומזיכער, און אומרואיק מיט מיר.

ווי יעדער און אלץ וואָס איך האָב ווען געהאַלטן פאַר הייליק, —
 אַזוי האָסטו אויכעט אין טרויער אין מיינעם אַ חלק,
 אַזוי האָסטו אויכעט אַ טייל אין מיין גרויסער אַנטוישונג, —
 אַפילו, ווען כ'זינג און באַזינג דיך אין ליבע-באַרוישונג.

זיי מוחל מיין ביטערן אמת, וואָס שווער איז צו הערן,
 ווייל ווייטאַגלעך איז ער, ווייל טרויעריק איז ער, ביז טרערן,
 וואָס איך האָב געזען צוליב אים, אויפגעאַנגענע שיינען,
 ווי שטערן — ביי דיר אין די טיף-בלאַע אויגן אין דיינע.

זיי מוחל, מיין ביטערן אמת — ווי איך בין דיר מוחל,
 דיר מוחל דאָס שלעכטס — פאַר אַ וואַרעמען בליק, פאַר אַ שמייכל,
 פאַר הערן אַמאָל אַזאַ וואָרט, וואָס דערפרייט, וואָס מאַכט האַפן
 און גלויבן, אַז כ'האָב מיט דער פייל פון דער ליבע — געטראָפן.

האַלט מיך פאַרן אָרעם ; האַלט מיך פאַר דער האַנט ;
 ביסט מיין לעצטער אָנהאַלט, ביי דעם שוואַרצן ראַנד ;
 ביסט די לעצטע טרייסט מיר ; ביסט מיין לעצטע שיין,
 וואָס באַלייכט די טריט מיר, אויף מיין וועג פון פיין.

„וויאַ דאָלאָראַזאַ“ — הייסט מיין שווערער וועג,
 איבער וועלכן כ'גיי איצט פון מיין לעצט געשלעג
 פאַר אַ ביסל לעבן ; פאַר אַ ביסל פרייד ;
 פאַר אַ ביסל ליבע, וואָס איך דאַרף, ווי ברויט.

ביסט מיין לעצטע ליבע ; ביסט מיין לעצט געזאַנג ;
 ביסט מיין לעצטער אויפפלאַם פון אַן אונטערגאַנג,
 ווי אַ זונען-בלוט־שטורץ איבער ברעג און ראַנד.
 האַלט מיך פאַרן אָרעם ; האַלט מיך פאַר דער האַנט.

ה

וועל איך אויפהערן צו זינגען וועגן דיר —
וועט עס זיין דער טויט פון מיין געזאנג:
דאָס קינד פון מיין געפיל און מיין געדאַנק.

וועל איך אויפהערן צו זינגען וועגן דיר —
וועט עס זיין דער טויט פון אַ פּאַעט,
וואָס האָט דורך דיר — געהאַט צו גאָט גערעדט.

דן

א

דו, און דו, אָן אויפהער – דו,
און – לאַזט מיד נישט צו רו
שוין יאָרן לאַנג ;
שוין יאָרן ווי דו וווינסט אין האַרץ ביי מיר,
און לעבסט אין מיין געדאַנק,
וואָס דרייט זיך, קרייזט און פלאַטערט אַרום דיר,
ווי אין אַ קעלט – אַ פּרירנדיקע טויב,
וואָס קלאַפט מיט אירע פליגל אין אַ טיר,
און שלאַגט זיי אָן, אָן אַ פאַרהויכטער שויב.

שוין יאָרן לאַנג אַזוי :
נאָר, דו, און דו,
און לאַזט קיין טאַג מיד נישט,
און לאַזט קיין נאַכט מיד נישט צו רו.

ב

ביסט מיין לעצטער גלויבן, וואָס כ'פאַרליר,
און דאָס ליד דאָס דאָזיקע צו דיר —
איז אַוודאי ס'לעצטע, וואָס איך זינג,
ס'לעצטע פון אַ ליבע־לידער־רינג.

אפשר ביסטו אומשולדיק־גערעכט,
נאָר עס שטייט איצט אויף אין מיר דיין קנעכט, —
דער, וואָס האָט מיט ליבע דיר געדינט,
און פאַר דיר געזונגען אויפן ווינט.

אין יענעם טאָג, ווען כ'וועל זיך אָפּרייסן פון דיר,
 ווי ס'רייסט זיך אָפּ אַ פּרוכט פון בוים, און פּאַלט —
 אין יענעם טאָג, וועל איך דערזעען זיך,
 ווי אין אַ גרויסן אָפּגעברענטן וואַלד,
 וואָס איז געשטאַנען אונטער פייער פון אַ שלאַכט,
 און איז אַרויס פון אים פאַרקוילט און שוואַרץ,
 ווי ס'וואַלט באַפּאַלן אים אין מיטן טאָג — די נאַכט.

אין יענעם טאָג, ווען כ'וועל זיך אָפּרייסן פון דיר,
 ווי ס'רייסט זיך פונעם ברעג אַ שיפל אָפּ, —
 אין יענעם טאָג, וועט מיר פאַרלוירן גיין
 דער לעצטער גלויבן וואָס איך האָב.

איך אָטעם נאָך מיט דיר,
ווי ס'אָטעמט נאָך אַ פייער-באַרג, אַ קראַטער,
וואָס האָט אויסגעשפיגן שוין זיין לאַווע
און ער רויכערט, רויכערט בלויז
אַ מידער און אַ מאַטער,
און ער הויכט פון זיך שוין אויס
דאָס לעצטע ביסל גלי און זשאַר,
און דראַט שוין מער נישט,
דראַט נישט מער, מיט אויפרייס און געפאַר.

עס וועט אַמאַל אַזוי געשען,
 אַז אומדערוואַרט און אומגעריכט —
 וועל איך פאַר דיר, ווי אויפגיין
 אין אַ קיינמאַל נישט געזעען ליכט,
 אַ ליכט אַזאַ, ווי פון אַ זונפאַרגאַנג, —
 ווען ס'גוססט, גוססט לאַנג
 דער טאַג, וואָס קאָן נישט שטאַרבן,
 און ער צינדט דעם אַוונט-הימל-זוים
 מיט רויט, ווי בלוט פון אַ צעזעצטן שאַרבן.

וועסטו זען מיך אין אַ ליכט אַזאַ
 פון אויפגיין פאַרן אויסגיין און נישט ווערן, —
 וועלן זיך אין דיינע הימל-אויגן —
 ווי די שטערן — צינדן טרערן
 פון אַן איבערלעבונג,
 וואָס מאַכט פול מיט טרויער פון באַדויער,
 און מיט הייסער תפילה אויף פאַרגעבונג.

שוין לאנג, שוין זייער לאנג
ווי ז'איז פאר מיר פארבייגעגאנגען
מיט א דורשטיק, הייס געזאנג
און — ס'זענען מיינע אויערן ביז היינט
מיר פול נאך איר
מיט אפהילך פון געשאַל,
און מיט פונאנדערפאל
פון קלאנגען אין א וואַלד
ווי אַלץ, וואָס קומט אַריין אין אים — פאַרפאַלט.

קום אַרײַן

שטייסטו פאַר מיין טיר, טאַ — קום אַרײַן!
(ס'וועט צו גאַרנישט דײַך מתחייב־זײַן)
ס'האַבן, פשוט, זײַך פאַרבענקט נאָך דיר
אויך די אָפּגעשיילטע ווענט בײַ מיר.

ווען זײַ וואַלטן רעדן אויך געקאַנט —
וואַלטן זײַ געפרעגט בײַ מיר, דערמאַנט
יענע נעכט, וואָס וועלן שוין נישט זײַן, —
נעכט, מיט דיר באַטרונקען, ווי מיט ווײַן.

קום אַרײַן — וועסט זײַן אַ ליבער גאַסט —
כאַטש אײַך האָב פאַר ליבע דײַך געהאַסט
פאַרן צער, וואָס דו האָסט מיר פאַרשאַפט
אין מיין גרויסער ליבע, וואָס פאַרשקלאַפט.

קום אַרײַן אַ ווײַל און כאַפּ אַ קוק.
כ'האַב זײַך אויסגעליידיקט, ווי אַ קרוג,
וואָס מען האָט נישט אָנגעפילט שוין לאַנג
מיט קײַן פּרײַש און לעבעדיק געטראַנק.

קום אַרײַן — ס'וועט קײַנער דײַך נישט זען.
ס'איז נאָך דיר, קײַן צווייטע נישט געווען
און זי וועט אַוודאי שוין נישט זײַן.
שטיי נישט פאַר דער טיר, נאָר קום אַרײַן.

אַ בריוו צו פרוי

וואַנזניק-געליבטע פרוי!
זייט מוחל מיר, וואָס כ'קום אייך ווידער שטערן אייער רו,
וואָס כ'קום איצט ווידער זיך אַריינרייסן
אין אייער שטיל און פרידלעך לעבן.

גלויבט, אַז כ'טו עס נישט ווייל כ'וויל אַזוי, נאָר מוז, —
ווי ס'מוז דער ווינט דער אַנגעלאַדענער מיט שטורעם —
רייסן טירן, ברעכן לאַדן און אַרין,
אַרין אַהין, ווי ס'איז פאַרמאַכט פאַר ווינט און הינט.

וואָס כ'וויל פון אייך, איז : הערן מיד, נאָר אויסהערן.
מיר ווילט זיך אַלץ נאָך זאָגן אייך אַזוינס,
וואָס כ'האַב צוריק מיט יאָרן אַנגעהויבן,
אַנגעהויבן — נישט צום ענדיקן —
ווייל גרויס געווען און גרויס געבליבן
איז צו אייך מיין ליבע — ווי דער ים,
וואָס וואַרפט פון צייט צו צייט פון זיינע טיפענישן
ס'אַפגרוניטיקע ווילד-געוויקס,
און נישט די פערל...

וויפל האָב איך שוין אויף אַלע סקאַלעס טענער
לידער אייך געזונגען,
און צו אייך זיך נישט דערזונגען !

וויפל האָב איך שוין פון נישט דערעדן זיך צו אייך —
דערשעפט פאַר אייך געשוויגן,
מיט דער שווערקייט פון אַ שטיין,
אַ פעלדזנשטיין, וואָס הענגט ווי אויף אַ האָר
און דראַט מיט אַפּריס...

ברעך איך אויס פון צייט צו צייט אַנטקעגן אייך,
רייס-אויף מיט פייער פון אַ פייערבאַרג,
וואָס איז שוין לאַנג ווי אויסגעשפיגן, טויט,
און הייבט אויפסניי אָן שפייען גלי און זשאַר.

אַזאַ איז זי געווען צו אייך, מיין ליבע,
און אַזאַ — געבליבן ;
יאָרן שוין, ווי זי פאַרפּאָלט אייך, גייט אייך נאָך
דעם שאַטן-גאַנג פון קנעכט,
וואָס זענען הינטיש טריי,
און קאַנען הינטיש אויסגיין פון געטריישאַפט.

יאָ, כ'בין וואַנזיניק פאַרליבט אין אייך ביז שנאה
פאַר דער גלייכגילט אייערער,
וואָס קומט מיר קאַלט אַנטקעגן,
ווי אַ שווימענדיקער אייזבאַרג.

כ'ווייס פון לאַנג שוין, אַז ס'וועט אַנדערש ווי עס איז — נישט זיין,
אַז כ'וועל פאַר מיין משוגע ליב-האַבן —
מיט אייער חסד — בלייבן אייער הויזפריינד
ביי אַ גלעזל טיי, צי ביי אַ מאַלצייט,
ווי אַן אורח, אַדער ווי אַ ווייטער קרוב...

כ'ווייס עס, כ'ווייס, און בין אייך אָפּטמאַל דאַנקבאַר,
דאַנקבאַר אויך דערפאַר —
כאַטש אַלץ אין מיר איז אָפּטמאַל קעגן אייך —
מיט אייער ליכט און וואַרעמקייט,
וואָס ציט מיך ווי אַ שמעטערלינג, אַריין צו אייך,
און לאַזט מיט אָפּגעזענקטע פּליגל מיך אַרויס,
צוריק אַרויס, אין קלעם פּון בלינדער נאַכט.

זייט מוחל מיר, אויב כ'האַב אייך ווייגעטאַן,
נישט איינמאַל ווייגעטאַן מיט רייד מיט ביטערע,
ווי מאַנדלען פּון אַ ווילדן מאַנדלבוים,
און שטעכיקע, ווי קאַקטוסן,
וואָס גיבן זייער פּרוכט — דער אַרעמשאַפט.

זייט מוחל מיר —
כאַטש ס'פּאַלט אויף מיר דער מינדסטער שאַטן נישט
פּון זינד, אַנטקעגן אייך;
כאַטש אָפּגעהיטן האָב איך דעם פאַרבאַט
צו רייסן פּון דער פּרוכט פּון אייער סאַד, —
ווי ס'האַבן זיי געריסן אַנדערע —
געריסן זיי אָן ליבע, אָן פאַרבאַט,
פאַר נישט געצוימטער גלוסטונג.

נאַכאַמאַל — זייט מוחל מיר פאַר זאַגן אייך,
וואָס איר האָט דאָ געהערט אין מיינע שורות,
שורות פּון אַ שוואַנענליד פּון ליבע,
פּון אַ ליבע, וואָס מען ליבט נישט צוויי מאַל,
און דערצו — ווען ס'זילבערן די האַר שוין...

דאָס איז אַלץ און – ווייט נישט אַלץ,
וואָס כ'האַב געוואָלט אייך זאָגן, –
אין באַדויער פאַר דער צייט,
וואָס כ'האַב געלאָזט ביי אייך פאַרלוירנגיין
אין ווערט פון פינפצן פּרילינגס גאַלד,
וואָס איר, צעביטן האָט עס מיר אויף בליי...

איך ענדיק שוין.
די זון איז ווייט שוין הינטער מיר.
די פייגל הייבן זיך שוין הויך נישט אויף,
נאָר האַלטן זיך מיט פלאַטערדיקן אומרו
נאָענט פון דער ערד,
און נאָענט פון דער נעסט פון שוץ און רו.

די לעצטע שורות שרייב איך שוין –
מיט אויגן, ווי פאַרלאַפענע מיט בלוט
פון טיפער שקיעה.

אַ גוטע נאַכט ! אַ גוטע נאַכט אייך ! –
וואַנזייניק־געליבטע פרוי.

וויין פון קעלטער

א

פאַראַן אַזאַ מין פּלאַנץ אָן איינגעשפּאַרטע,
וואָס אומזיסט וועסטו זי אויסוואַרצלען, זיך מיען ;
פון איר מינדסטן איבערבלייב אין באַדן —
וועט זי אויפגיין פונדאָסניי און — ווייטער בליען.

אַזאַ מין פּלאַנץ איז יענע גרויסע ליבע,
ווי ס'איז מיינע — אין איר לאַנגן, לאַנגן דויער
מיט איר קינדיש-איינגעשפּאַרטער בענקשאַפט,
מיט איר גרויסער אויסשטראַלונג פון טרויער.

ב

כאַטש די צייט קילט אָפּ,
פאַרווישט אַלץ און פאַרבלאַסט,
און כאַטש אידן האָב זי ווען
פאַר ליבע אַזש געהאַסט,
און כאַטש אידן האָב פון איר
קיין האַניק נישט — אין מיין געדענקשאַפט —
ליב אידן זי נאָך אַלץ
און בין נאָך פול צו איר
מיט יענער גרויסער בענקשאַפט,
וואָס גייט-אויף אין פלאַמען פון באַגערן,
ווי אַ שקיעה, ערב אויסגעלאַשן-ווערן.

איך האָב זי אַלץ נאָך ליב.
 איך בין נאָך אַלץ נישט פון איר כישוף-ראַד באַפרייט, —
 כאַטש ס'איז איר קאַפּ, איר ליכטיקער, שוין גראַלעך,
 ווי פאַרפרישעט מיטן שטויב פון צייט ;
 כאַטש ס'האַט דער קאַרן-בלומיק-בלאַ אין אירע אויגן
 אַפגעבליאַקעוועט און אַפגעבליט,
 און קוקן, קוקט זי שוין מיט יענער שיינקייט,
 וואָס דערמאַנט אָן האַרבסט, דערמאַנט — נאָך שניט ;
 און כ'האַב זי אַלץ נאָך ליב,
 אַפילו אין איר איבעררייפער עלטער,
 וואָס זי שמעקט מיט איבעררייפּע פירות
 און מיט שטאַרקן, קילן וויין פון קעלטער.

ברונעמס...

ברונעמס, טיפע ברונעמס זענען אירע אויגן,
ברונעמס — פול מיט גראָ און בלאָ פון טיפן דעמער.
אונטן, אויף די גרונטן, נישט אַרויסגעצויגן —
ליגן אָפּגעריסענע פון שטריק, די עמער
און — זיי וואַרטן, וואַרטן אויף דער גרויסער מיונג —
זיי צוריק אַרויסצוציען אָנגעפילטע ;
נאָר דערווייל — דערווייל גייט אויס אין לעצטער בליונג —
זי, די שטילע טוב, די דאַרשטיק-נישט-געשטילטע.

אין שפעטן זומער

פייגעלען. ל — — —

א

שפעט-זומער ביי מיר,
שפעט-זומער ביי דיר,
עס זילבערט אויף אונדזערע קעפ
דאָס שפעט-זומער-געוועב
און מיר זענען פאַרשפינט,
ווי די ביימער, וואָס פיבערן שוין
פאַרן האַרבסטיקן ווינט...

שפעט-זומער ביי אונדז
און — נישט היימלעך — דער וועג
איבער וועלכן עס ווערן שוין קירצער די טעג,
און די נעכט איבער אים, ציען לענגער זיך אויס,
האַלטן לענגער דאָס חשכות ביי זיך אין דער שויס,
און — נישט פריילעך אויף אים, איז אין ליכט פון פאַרגאַנג —
גיין אַליין, ווי מיר גייען דעם איינזאַמען גאַנג.

מיר האָבן זיך אין שפעטן האַרבסט געפונען.
 (האַבן מיר זיך ווען עס איז געזוכט?).
 אויף אונדזער קרקע-בתולה וועט קיין פרוכטבוים
 זיך נישט אָננעמען, נישט געבן אונדז קיין פרוכט...

נאָר ס'זענען ביימער אַנדערע פאַראַנען,
 נאָך גר-עדן-ביימער אַלערליי,
 פאַראַן אַ בוים וואָס בליט אַפילו ווינטער
 ווען עס ליגט אויף אים ווי פוך דער שניי.

איז לאַמיר אַט אַ בוים אַזא פאַרפלאַנצן —
 וועט ער נישט דערמאָנען דעם פאַרגאַנג.
 עס וועלן פייגל נעסטן אויף אים בויען
 און צו אונדז — אַריינטראָגן געזאַנג.

דו – אליין,
איך – אליין,
און עס האלט שוין די זון איבער אונדז אין פאָרגיין –
זאָל דער זעלביקער גורל צונויפפירן אונדז,
צונויפברענגען אונדז ווי אַ שטיין מיט אַ שטיין –
וועט אונדז היימלעכער זיין,
וועט אונדז וואַרעמער זיין
און גוט, ווי פון גוט-אויסגעשטאַנענעם וויין.

ד

זי איז שוין נישט יונג, אָבער שיין נאָך גענוג —
אויף צו גלוסטן צו איר.
אויך די אויגן ביי איר זענען שיין נאָך און קלוג,
און פול מיט פאַרפיר.

נישט איין מאָל וואַקסט אויס איר נישט גרויסער געשטעל
און זי ווערט אַזוי שיין,
אַזוי אויפגייענדיק, אַזוי אויפפלאַמיק העל,
ווי די זון ביים פאַרגיין...

דער טויט פון מייז יונגסטן ליד

געשטארבן שוין ביי מיר דאָס יונגסטע ליד :
דאָס ליבעליד ; ס'געזאַנג פון די געזאַנגען,
מיט וואָס איד בין מיט אבלי'דיקע טריט,
דאָס לעבן מיינס, האַלב־וועגס שוין דורכגעגאַנגען.

דאָס יונגסטע ליד — דעם דיכטערס יונגסטע קינד,
וואָס פול איז עס מיט רושיק, זידיק לעבן,
און פול מיט אומשולד אויכעט אין דער זינד,
וואָס מוז געהייליקט־ווערן און פאַרגעבן.

געשטארבן שוין ביי מיר דאָס יונגסטע ליד.
ס'איז לאַנגזאַם אויסגעגאַנגען בנשיקה,
נאָר כ'טראַג זיך נאָך אין האַרץ אַרום דערמיט,
ווי מיט אַן אייגן קינד אַ טויטס — בשתיקה.

אינהאלט:

א

11	ווי א פארווונדעטער
12	ווען כ'עפן
13	דיין הויז
14	כקאן דיין גארטן־טירל
15	דאס שיפל
16	אין האלבער אכט
17	איך וואלט
18	מיין וועג צו דיר
19	כ'האב ס'לשון פארלוירן
20	אלץ וואס דערמאנט
21	כ'האב היינט אין גאס
22	ס'צייט צו דיר
23	ס'איז לידיק געווארן
24	צי דו ווילסט
25	ווייזט אויס
26	ביסט דורך
27	ווייל כ'טראכט פון דיר
28	וואס ס'איז געווען
29	האסט פלוצעם
30	וויפל וואסערן

ב

33	צו א מיידל
34	זי...
35	איפגעוועקט

36	אין אַ נאַכט אַזאַ
37	אַ הימען
39	צו איינער מיט דורשטיקע אויגן
40	פאַרטרעט פֿין אַ מיידל
41	כװאַלט וועלן...
42	צו אַ פֿינפצן־יעריקער
43	ווער...
44	מיר האָט זיך געהלומט...
45	אויפגעהערט
46	ראַמאַנס
47	אירע אויגן
48	דיין גאַרטן א.
49	ב.
50	ג.
51	אין דיינע פֿיס־טריט
52	ביי דיר אין סאָד
53	וואַלסט...
54	אין אַש פֿון ליבע
55	די נאַכט אַליין
56	כװאַב זיך...
57	פרעליוד
58	צו איינער מיט גראַע האַר, א.
59	ב.
60	ג.
61	אויב
62	ווייל...
63	צום שיידוועג
64	לזכרון

94	זינג עפעס
95	צו וואָס .
96	באַפעל .
97	איך .
98	אַז מען קאַן
99	אַ כּוּס פאַר איר
100	א.	די אַקס פון מײן וועלט,
101	ב.	
102	ג.	
103	ד.	
104	ה.	
105	דו... א.
106	ב.
107	ג.
108	ד.
109	ה.
110	ו.
111	קום אַרײַן
112	אַ בריוו פון אַ פּרוי
116	א.	וויין פון קעלטער,
117	ב.	
118	ג.	
119	ברונעמס...
120	א.	אין שפעטן זומער,
121	ב.	
122	ג.	
123	ד.	
124	דער טױט פון מײן יונגסטן ליד .